

SANOMAT Seurakunta

4/2020 www.salonseurakunta.fi 7.9.2020

Reppuretkelle LUONTOON

Syystoiminta
alkaa varotoimien
varjossa s. 3

Suomusjärven
seurakuntatalosta
tuli koti s. 9

Uskonnoton
kirjailija löysi
kristinuskon s. 16

Varovaisen toiveikkaasti uuteen toimintakauteen

Olemme siirtymässä kauniista kesästä toivottavasti yhtä kauniiseen syksyyn ja kesän toiminnoista uuteen toimintakauteen. Valitettavasti toimintoja ohjaa edelleen koronaviruksen varjo.

Vaikka emme ole lähelläkään kevään tartuntamääriä, virus leviää edelleen paikallisesti ja tartuntavaaraan täytyy edelleen suhtautua vakavasti. Tuntemme toimintamallit nyt paremmin kuin keväällä, joten toivoa sopii, että omilla toimillamme tilanne ei tästä pahene, vaan pareminkin helpottuu.

Valitettavaa on, että monet odotetut toiminnot eivät pääse alkamaan normaalisti. Moni on jo kaivannut kuoroharjoituksia tai muita harrastetilaisuuksia, jotka on jouduttu siirtämään tulevaisuuteen ilman tarkkaa tietoa alkamisen ajankohdasta.

Harrastusten siirtäminen koskevat valitettavan raskaasti ikääntynyttä väestönosaa, joka kaipaisi jo päästä toisten seuraan omien järjestöjensä ja seurakunnan tilaisuuksiin. Seurakunta on yhteisö, joka joutuu väistämättä noudattamaan varsin tarkasti terveystilaisuuksien suosituksia. Suuren suosion saavuttaneet yhteissyntymäpäivät, joita sekä syntymäpäiväsankarit että järjestäjät ovat vuosittain innokkaasti odottaneet, on jouduttu perumaan ja siirtämään tulevaisuuteen. Järjestelyissä ei ole mahdollista to-

teuttaa viranomaissuosituksia, eikä vaihtoehtoisista toiminnoista ole palautteen mukaan juhlia korvaamaan.

Vaikka uutisointia ja paljolti ajatuksia ja keskustelua ja hallitsevatkin koronaan liittyvät toimet, elämä jatkuu rajoituksista huolimatta. Tämäkin käsissänne oleva lehti kertoo monesta muutoksesta, joita on tapahtunut ehkä huomaamattakin. Tämä koskee niin seurakunnan toimia kuin yksityistenkin ihmisten elämää. Joskus nämä liittyvät yhteen.

Sekä Angelniemen että Suomusjärven seurakuntatalot on myyty yksityiskäyttöön. Nuoret innokkaat omistajat ovat ottaneet talot haltuunsa. Tämä on hyvä esimerkki siitä, miten rakennuksille on saatu aivan uusi tulevaisuus sen jälkeen, kun seurakunnalla ei ole ollut enää tarvetta näiden kiinteistöjen omistamiseen. Näin on käynyt aina, kun seurakunnassa on luovuttu kiinteistöistä. Tilalle on löytynyt uudet omistajat, jotka ovat olleet valmiita panostamaan kiinteistöiden kunnostamiseen ja ylläpitoon.

Mielenkiintoisia henkilöhistorioita on myös luettavissa tässä numerossa. Vaihteleva on **Anna Makeevan** tarina Uralin juurelta luterilaisen seurakunnan työntekijäksi Viroon. Elämänmuutoksesta kertoo myös **Antti Nylén** haastattelussaan. Hän on kirjailija, jonka tie on kulkenut uskonnottomasta katoliseksi ja sitä polkua merkittäväksi uskonnolliseksi pohtijaksi.

Entisestä normaalista poikkeava tilanne on jatkunut jo niin pitkään, että siellä täällä näkyy ja tuntuu kyllästymistä ja väsymistä, apatiaakin. Seurakunta pyrkii olemaan läsnä eri työmuotojensa kautta niissä rajoissa kuin se nyt on mahdollista. Rohkaisen olemaan yhteydessä seurakunnan työntekijöihin, kun tarve keskusteluun ja elämäntilanteen pohdintaan tuntuu ajankohtaiselta omalla kohdalla.

Hyvää syksyä toivottaen

Timo Hukka
kirkkoherra

Uskonpuhdistusta käsidesillä?

Hygieniaa Raamatussa

TIMO VIITANEN

Korona-aika on korostanut – tavalla, johon me tuberkuloosin jälkeisen ajan Suomessa emme olleet tottuneet – puhtauden, siisteyden ja yleisen hygienian ajankohtaisuutta ja hyödyllisyyttä. Mutta mitä sanoo asiasta Raamattu?

Vanhan testamentin Mooseksen laki käsittelee hämmäntävän perusteellisesti ihosairauksiin liittyviä karanteeni-ym. sääntöjä. Ohjeita annetaan karanteenin pituuksista ja siitä, millaiset oireet edellyttävät minkäkinlaisia toimia. Terveystarkastajan tai lääkärin tehtäviä hoitavat papit, joille potilaan on käytävä vaivansa selvittämissä; papille myös käytiin aikanaan todistamassa mahdollinen parantuminen. Näinhän Jeesuskin kehottaa parantamiaan ”pitalisia” toimimaan tutussa evankeliumin kertomuksessa, siinä, jossa vain yksi palaa parantumisestaan kiittämään.

Käymäläetiketistäkin löytyy ohjeita Mooseksen lain lyhyestä sotilashygieniaohjesäännöstä. Sotilaalla tulee aseistuksen lisäksi olla myös jonkinlainen lapio – emme tarkoin tiedä, millainen, mutta olla pitää.

Lapiota tarvitaan, jotta tarpeiden tekemistä varten voidaan tehdä kuoppa ja myös jälkeen päin se kuoppa siististi peittää. Näitä toimia varten siirrytään totta kai varsinaisen leirin ulkopuolelle. Tautien ja hajun leviäminen vältetään, mikäli kaikki noudattavat ohjeita.

Uuden testamentin suhde hygienialainsäädäntöön onkin sitten kiinnostavampi. Uuden testamentin kirjoittajilla, varhaisilla ”jeesuslaisilla”, oli ns. poleeminen suhde tiettyihin oman aikansa juutalaisen yhteiskunnan ryhmiin. Yhden merkittävimmistä ryhmistä muodostivat fariseukset, joiden hengellinen tavamerkki oli lain säädösten tunnollinen noudattaminen – näin muodoin siis myös hygieniaohjeiden ja ruokasääntöjen. Tämä tarjoaa Jeesukselle hyvän mahdollisuuden satiiriin: jos pesette astianne ulkopuolelta, eikö se kannattaisi pestä sisäpuoleltakin? Tai toinen, ehkä tunnetumpi, kommentti – kaiketi ainoa esimerkki Jeesuksen vessahuumorista: likaista ei ole periaatteessa epäsiistikään ruoka – se poistuu elimistöstä tehtävänsä tehtyään. Likaiset puheet – panettelu, valehtelu, huijaaminen, juoruilu, petos, kunnianloukkaus, manipulointi – siinä teille on

likaisia asioita. Likaista on se, mikä saastuttaa ja myrkyttää ihmisten väliset suhteet.

Mikä pätee yksittäisten ihmisten välillä, pätee kokonaisten yhteiskuntien tasolla. Mitään totuudenjälkeistä aikaa kun ei ole olemassa. Käsihygieniaa kannattaa edelleen noudattaa ja astiat kannattaa edelleen tiskata, mutta vähintään yhtä olennaista on, miten kohtelemme toisiamme. Virus voi levitä pisaratartuntana, mutta suunsa

avaava voi yhdellä lauseella levittää ajatuksia, asenteita ja käsityksiä, jotka ovat paljon vahingollisempia: ne kun sairastuttavat terveenkin yhteiskunnan, jos sillä ei ole vastustuskykyä. Sensuuria emme tarvitse, normaaleja ihmisen tapoja kyllä.

Kirjoittaja on Salon seurakunnan pappi, jonka mielestä Pontius Pilatus on huono mannekiini käsihygienialle.

Syystoimintaa varotoimet muistaen

Seurakunnan syystoimintaa on käynnistetty koronarajoitusten sallimissa puitteissa. Yhä edelleen on tärkeää huolehtia turvaväleistä ja käsihygieniasta – eipä se olisi haitaksi normaaliaikoinakaan.

Jumalanpalvelukset

Jumalanpalveluksia on kirkoissa lähes samaan tahtiin kuin ennenkin. Osa messuista on kuitenkin korvattu sanajumalanpalveluksilla, joissa ei vietä ehtoollista. Keskustan alueella on joka sunnuntai messu jossakin kirkossa (Halikko, Uskela, Salo).

Katso tai kuuntele

Jumalanpalveluksen voi joka sunnuntai klo 10 kuunnella Järviradiosta taajuudella 102,9 MHz. Lähetys tulee nyt Uskelan kirkosta. Myöhemmin syksyllä tulee mahdolliseksi vaihtaa lähetyspaikaksi välillä Halikon kirkko.

Jumalanpalveluksen striimaus eli suoratoisto seurakunnan YouTube-kanavalla jatkuu. Syyskuun ajan striimaten välitetään konfirmaatiomessuja Uskelan kirkosta, myös lauantaisin. Sunnuntain konfirmaatiot alkavat klo 10, lauantain klo 11.

Syyskuun jälkeen striimauksia jatketaan eri puolilta seurakuntaa, aina 2–3 viikkoa kerrallaan samasta kirkosta.

Striimatut jumalanpalvelukset säilyvät YouTubessa katsottavissa kaksi viikkoa. Tallenne ei näy heti suoran lähetyksen päätyttyä, vaan samana sunnuntaina myöhemmin iltapäivällä.

Konfirmaatioita koko kuukausi

Kaikkien kesän rippikoulujen konfirmaatiot ovat syyskuussa. Jotta ne saadaan toteutettua turvallisesti, on konfirmaatiovieraiden kokonaismäärää rajoitettu. Määrät vaihtelevat ryhmittäin, sillä rippikouluryhmät ovat eri kokoisia, samoin kirkot. Asiasta on tiedotettu rippikoululaisille ja heidän huoltajilleen.

KIRKON KUVAPANKKI/ MARIA OJANPERÄ

Konfirmaatiomessuissa ehtoollista jaetaan vain juuri konfirmoiduille. Tämä vähentää lähikontakteja ja rajaa myös tilaisuuden kestoa.

Kummit ovat tervetulleita siunaamaan

konfirmoitavia, mutta osallistuvat siunaamiseen poikkeuksellisesti omalta paikaltaan seisten.

Konfirmaatiovieraiden suositellaan käytävän kirkossa maskia.

Kasteet kirkkoon

Kotikasteita ei toistaiseksi suositella järjestettävään. Kirkot ovat mainioita paikkoja kasteen toimittamiselle, ja juhlan voi järjestää seurakunnan tiloissa; salit ovat kastejuhlissa maksuttomia.

Hautajaiset

Vainajia siunataan kirkossa, kappelissa tai haudalla. Ainoa uusi rajaus on se, että siunausta ei voi järjestää Salon sairaalan kappelissa, koska ahtaassa tilassa turvaväleistä huolehtiminen on mahdotonta pienenkin saattoväen kesken.

Muistotilaisuudet vietetään pääasiassa omaisten kesken. Pyydettyäessä pappi ja kanttori tulevat mukaan vähäksi aikaa tilaisuuden alkuun.

Yhteissyntymäpäivät

Kaikki syyskuuteen suunnitellut yhteissyntymäpäiväjuhlat 70-, 75- 80-, 85- ja 90-vuotiaille on varotoimena peruutettu.

Juhlatta jääneet kutsutaan osallistumaan ensi vuoden juhliin, jotka toivottavasti jo saadaan pitää.

Diakoniarhymätoiminta

Diakoniatyön ryhmät alkavat vasta lokakuussa muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta: Olohuone Salotto on avoinna, mielen-terveyskuntoutujien Juttukammari jatkuu (osin ulkotiloissa) ja Perniössä aamulenkkeillään.

Salotto

Toimistopalvelut

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto, jossa hoidetaan myös hauta-asiat, ovat syyskuun alusta lähtien avoinna ma-to klo 9–13. Koronapandemian varotoimien yhä jatkuessa suositellaan asioitavan ensisijaisesti puhelimitse tai sähköpostitse (yhteystiedot sivulla 14).

Lahjaharmoni

Rovasti Erkki Kokko on lahjoittanut Salon seurakunnalle hienon vanhan urkuharmonin.

Se on lähes satavuotias, sillä tällaisia amerikkalaisen Estey Organ Co:n valmistamia soittimia tuotiin Suomeen erityisesti vuosina 1925–30.

Lahjaharmoni on erittäin hyväkuntoinen ja lisäksi kaunista puusepäntyötä. Soitin on sijoitettuna Uskelan kirkkoon, ja sille on jo suunnitteilla oma konsertti.

Vihille 10.10.2020

Tämänvuotinen Vihkiyö-tapahtuma järjestetään la 10.10. klo 17–21 Uskelan kirkossa. Siellä voi silloin solmia avioliiton tai pyytää siunausta maistraatissa solmitulle. Vihkiyössä sopii myös juhlistaa kiitos- ja rukoushetkellä vihkimisen vuosipäivää tai liiton täysiä vuosikymmeniä.

Vihkiyöhön ei tarvitse ilmoittautua etukäteen, mutta jos vihkimisen haluaa tiettyyn kellonaikaan, vapaita aikoja voi tiedustella puhelimitse 02 774 5206 tai sähköpostitse salonseurakunta@evl.fi.

Kirkkoon voi tulla kahdestaan tai ottaa mukaan sukua ja ystäviä. Tarvittaessa kaksi todistajaa järjestävät henkilökunnasta.

PIXABAY

Pappi käy parin kanssa lyhyen keskustelun ennen vihkimistä. Kanttorit tarjoilevat urku-parvelta häämarsseja, virsiä ja lauluja toiveiden mukaan.

Avioliiton esteiden tutkinta pitää hoitaa joko kirkkoherranvirastossa tai maistraatissa vähintään seitsemän päivää ennen vihkimistä. Kirkollinen vihkiminen edellyttää myös, että kummallakin on rippikoulu käytyä.

Kuorosyky alkaa koronan varjossa

USKALLETAANKO HARJOITELLA? VOIDAANKO ESIINTYÄ? LASTEN JA NUORTEN KUOROT ALKAVAT, AIKUISTEN OSALTA TARKKAILLAAN VIELÄ KORONATILANTEEN KEHITYMISTÄ. AIKUISTENKIN KUOROKAUSI ALOITETAAN HETI KUN SE VAIKUTTA TURVALLISELTA.

Lapsikuorot

Lapsikuorot on tarkoitettu ensisijaisesti alakoulukäisille. Pääsyvaatimuksena on innostus laulamiseen, eikä tämä harrastus maksa mitään!

Kuorot esiintyvät perhekirkoissa, konserteissa ja muissa tilaisuuksissa. Keväällä pidetään yhteinen laululeiri päätöskonsertteineen, ja lisäksi järjestetään retkiä.

Allegro

- Ma klo 15–16 Halikon seurakuntatalossa, 1.–6.-luokkalaisille.
- Ke klo 17–17.45 Salo-Uskelan seurakuntatalossa, 1.–2.-luokkalaisille.
- Ke klo 18–19 Salo-Uskelan seurakuntatalossa, 3.–7.-luokkalaisille.
- Tupurin ryhmä ti klo 15–16 Tupurin koulun musiikkiluokassa, 1.–6.-luokkalaisille.
- Ilmoittautuminen ryhmiin 18.9. mennessä ja lisätiedot: Lauriina Hurtig, p. 044 774 5346, lauriina.hurtig@evl.fi. Ilmoittautuessa kerro kuorolaisen nimi ja syntymäaika, huoltajan nimi ja puhelinnumero sekä ryhmä, johon lapsi osallistuu.
- Harjoitukset alkavat viikolla 39.

Tarkemmat tiedot päivitetään verkkosivuille salonseurakunta.fi/musiikki, ja kuorojen alkamisesta kerrotaan myös paikallislehtien ilmoituksissa.

Keväällä, kun korona keskeytti kuoro toiminnan, lapsikuorolaisista koottiin virtuaalikuoro laulamaan Suvivirttä. Lauriina Hurtigin johtamaa ja Ari-Pekka Luoman editoimaa esitystä on katsottu nettikanavilta yli 35.000 kertaa. Laulu löytyy vieläkin esimerkiksi seurakunnan YouTube-kanavalta.

Crescendo

- Alakoululaisille ja esikoululaisille Kiskossa.
- Harjoitukset Valopilkussa, Kuusitie 8.
- Alkaa viikolla 37, tarkempi aika ilmoitetaan myöhemmin.
- Tiedustelut Hanna-Leena Keinänen, p. 044 774 5270, hanna-leena.keinanen@evl.fi.

Laurin lapset

- Ke klo 15–16 Perniön seurakuntatalossa.
- Tiedustelut Maria Rainio-Alaranta, p. 044 735 8626, maria.rainio-alaranta@evl.fi.

Pikkolo

- To klo 17.30–18.15 Perttelin seurakuntatalossa, alkaa 10.9.
- Tiedustelut Kirsi Laakkonen, p. 040 088 4699, kirsi.laakkonen@evl.fi.

Nuorten kuorot

Perniön Nuorisokuoro

- Ke klo 16–17.30 Perniön seurakuntatalossa.
- Seitsemäsluokkalaisille ja sitä vanhemmille.
- Lisätietoja Marialta p. 044 735 8626, maria.rainio-alaranta@evl.fi.

Diskantti

- To klo 17.30–19 Salo-Uskelan seurakuntatalossa.
- Noin 13–25-vuotiaiden sekakuoro.
- Seuraava esiintymismatka ulkomaille syksyllä 2021.
- Lisätietoja Kaisalta p. 044 774 5291, kaisa.suutela-kuisma@evl.fi.

Aikuisien kuorot

Aikuisille tarjolla sitten, kun harjoitukset voidaan aloittaa:

- GospelSalo
- Halikon kirkkokuoro
- Kiikalan kirkkokuoro
- Kiskon kirkkokuoro
- Krysanteemit
- Kuusjoen kirkkokuoro
- Muurlan kirkkokuoro
- Perniön Laulukuoro
- Perttelin Iltapäiväkuoro
- Perttelin kirkkokuoro
- Suomusjärven kirkkokuoro
- Toivon laulajat
- Veteraanilaulajat

Konsertteja

LUOMAKUNNAN LAULU KUUSJOELLA

Jaakko Löytyn ja Selloduo Varosen yhteisprojekti *Luomakunnan laulu* inspiroi gospelin ja akustisen konserttimusiikin sävelin huolehtimaan yhdessä kauniista maapallostamme. Konsertti kuullaan la 12.9. klo 18 Kuusjoen kirkossa.

Ohjelmassa on Löytyn uutta tuotantoa sekä uusia sovituksia vanhoista tutuista kappa-leista. Kolmikokorkeiston lisäksi kuulu-

laan kaikkien kolmen soolonumerot ja selloduon säveliä. Mukana on myös kansanmusiikki-pohjaisia säve-

laan kaikkien kolmen soolonumerot ja selloduon säveliä. Mukana on myös kansanmusiikki-pohjaisia säve-

laan kaikkien kolmen soolonumerot ja selloduon säveliä. Mukana on myös kansanmusiikki-pohjaisia säve-

liä Afrikasta, Amerikasta ja Euroopasta sekä Beethovenin teos *Jumalan kunnia luonnossa*.

VALOISAA TUNNELMAMUSIIKKIA PERNIÖSSÄ

Konsertti Perniön kirkossa la 12.9. klo 20.30 on osa Pimeän peitto -tapahtuman ohjelmaa. Ambient Arkipelag -kokoontulo tuo tunnelmamusiikkia pimenevään iltaan syntetisaattorien ja ambient-musiikin keinoin. Meditatiivinen ja rauhallinen musiikki soi kauniisti kivikirkon akustiikassa.

Perniön konsertin musiikillisesta annista vastaavat Cajaste (Tomi Palander) ja Matti Raita. Konsertti on suunnattu kaikenikäiselle ja -olaiselle yleisölle ja siihen on vapaa pääsy.

BACH TO YOU KISKOSSA

Bach to You – Bachia sinulle on tarjolla su 20.9. klo 18 Kiskon kirkossa. Pianotaitelija Jouni Someron Bach-ohjelma esittelee säveltäjämestarin musiikkia poikkeuksellisen monipuolisella tavalla. Konsertti sisältää musiikin lisäksi tarinoita miehestä säveltäjänsä takana.

Jouni Somero on soittanut yli 3000 kon-

serttia eri puolilla maailmaa ja tehnyt yhteistyötä useiden koti- ja ulkomaisten laulajien, instrumentalistien ja kapellimestarien kanssa. Hän on myös eniten levyttänyt suomalainen pianisti. Levytyksiä on kertynyt kaikkiaan yli sata.

Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

SCHUBERTIA USKELASSA

Franz Schubertin ja samalla koko musiikkihistorian ensimmäinen laaja laulusarja *Die schöne Müllerin* vuodelta 1823 kuullaan su 20.9. klo 18 Uskelan kirkossa. Sen esittävät Erik Rousi, bassobaritoni, ja Justas Stasevskij, piano. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Erik Rousi tunnetaan vahvasta, mutta samalla kauniista bassobaritonäänestä. Hän on ahkera lied-musiikin tulkitsija ja paneutunut erityisesti Schubertin laulusarjoihin, joita hän on esittänyt laajalti eri puolilla Eurooppaa.

Justas Stasevskij aloitti piano-opintonsa kotikaupungissaan Tampereella, valmistui Sibelius-Akatemiasta vuonna 2016 ja opiskeli samanaikaisesti Wienin taidekorkeakoulussa. Kansainvälistä tunnustusta pianokilpailuissa saanut Stasevskij on vastikään palannut Suo-

Justas Stasevskij

meen melkein kymmenen Wienin vuoden jälkeen ja toimii säestäjänä Sibelius-Akatemiassa.

CLUB FOR FIVE HALIKOSSA

Lauluyhtye Club For Five juhlistaa 20-vuotista uraansa uudella *Virret*-albumilla ja lähtee syyskuussa kirkkokiertueelle. Torstaina 1.10. yhtye konsertoi Halikon kirkossa klo 18.

A cappella -yhtye hellii kuulijaa uusilla, rikkailla tulkinnoilla tutuista suomalaisista virsistä. Täysin akustisessa konsertissa kuullaan myös muuta kauniisti soivaa ohjelmistoa yhtyeen uran varrelta sekä musiikkia mm. säveltäjiltä Saint-Saëns, Rahmaninov ja Sibelius.

Konsertti on maksullinen.

Anna Makeevan pitkä tie Venäjältä Viroon

TARJA LAURILA

Jumala johtaa ihmeellisesti! Taakse päin katsoessa huomaat, että jokainen askel on ollut tärkeä. Älä pelkää uuden askelelta, rohkaisee Salon seurakunnan nimikkolähetti **Anna Makeeva**, omaa sukua **Mishina**. Hän on kulkenut pitkän tien Venäjän Kaukoidästä Viron Saeulle.

Anna Mishina syntyi vuonna 1987 Magadanissa, jonne vanhemmat olivat muuttaneet työn perässä marilaisesta kotikylästään Permistä Uralin juurelta. Lapsena tyttö sairasti paljon, ja hänet vietiin kastettavaksi sikäläiseen ortodoksikirkkoon.

– Silloin Jumala otti minut omakseen. En kuitenkaan lapsena saanut minkäänlaista kristillistä kasvatusta, Anna kertoo.

Kun Neuvostoliitto hajosi, Annan perhe palasi vanhempien kotiseudulle.

Vanhemmilla oli omat ongelmansa ja he erosivat. Äidin itsemurhan jälkeen 13-vuotias Anna muutti alkoholiongelmaisen isänsä ja isoäidin luokse.

Mummoltaan Anna kuuli paljon tarinoita perheen ja marilaisen kyläyhteisön vaiheista. Esittäessään marilaisia lauluja Anna edelleen pukeutuu mummolta perimäänsä kansallispukuun.

Musikaalinen tyttö lähetettiin peruskoulun jälkeen Marimaan pääkaupunkiin Joškar-Olaan 1500 kilometrin päähän opiskelemaan kansanmusiikkia. Vuonna 2003 **Vasli-eno**, josta oli tullut Joškar-Olan luterilaisen seurakunnan sihteeri, vei Annan kirkkoon. Hän tutustui lähetystyöntekijöihin, pastori **Juha Välihaan** ja diakoni **Anuun**.

Laulujen sisältö vaihtui

Anna lähetettiin toisten nuorten kanssa rippikouluun Inkerin kirkon koulutuskeskukseen Kelttoon Pietarin itäpuolelle. Rippikoulussa hän löysi uskon Jeesukseen, ja sen jälkeen hänen laulunsa saivat kristillisen sisällön. Seurakunnasta tuli Annan hengellinen koti. Ystävyys ja työtoveruus Väliahojen kanssa on puolestaan jatkunut jo 17 vuotta.

Anna perehtyi Keltossa nuoris-, lapsi- ja musiikkityöhön ja kävi teologian peruskurssin. Opiskellessaan musiikkitiedettä Tšuvassian pääkaupungissa Tšeboksarissa Anna auttoi loma-aikoina Baškiriaan siirtyneitä Väliahoja Birskin seurakunnan musiikkityössä ja julistusmatkoilla kylissä. Yliopistosta valmistuttuaan hän alkoi vetää musiikkiprojektiä. Nykyisin tällainen ulospäin suuntautuva toiminta ei ole Venäjällä enää mahdollista terrorisminvastaisen lain tultua voimaan.

– Tehtäväni oli järjestää hengellisen musiikin konsertteja itämarien kylissä ja lasten musiikkileirejä, johtaa seurakunnan Sorta tul (Kynttilän liekki) -lauluryhmää, säestää jumalanpalveluksissa ja kulkea Juhan ja Anun mukana pitämässä kylissä jumalanpalveluksia ja raamattutunteja, Anna Makeeva kertoo.

Pakanoita Euroopassa

Vuonna 2012 Anna siirtyi Viroon tohtoriopintoihin Tarton yliopiston kansatieteen osastolla. Väitöskirjan aiheena on kristinuskon leviäminen itämarien keskuudessa. Opinnot ovat muuten valmiit, mutta väitöskirja on toistaiseksi jäänyt seurakuntatyön jalkoihin.

– Itämarien arvioidaan olevan viimeiset pakanat Euroopassa.

Marien asuttamilla alueilla aika harvat kuuluvat ortodoksikirkkoon. Usko tuonpuoleiseen ja siihen, että edesmenneet sukulaiset vaikuttavat elämään,

on yleistä. Uhrilehdossa käyminen on silti monilta jäänyt. Vanhat paikat kuitenkin tiedetään, ja perinteisiä tapoja ja juhlia pidetään yllä.

Luterilainen usko on herättänyt vastakaikua marien keskuudessa, koska se ei ole alun perin valloittajina tulleiden venäläisten uskonto.

– Minua luterilainen kirkko veti puoleensa hengellisillä lauluilla. Haaveeni onkin nauhoittaa virtuaalinen marinkielinen levy joulun ja pääsiäisen lauluista.

Laaja työkenttä

Muutama vuosi sitten Väliahot kutsuivat Annan työntekijäksi Viroon, Keilan seurakuntaan. He olivat siirtyneet Venäjältä sinne tekemään lähetystyötä erityisesti neuvostoajana perustetun Sauen kunnan, sittemmin kaupungin, alueella.

Nyt Saeulla toimii itsenäinen seurakunta, jonka tavoitteena on paitsi jatkuva kasvu myös oman kirkon rakentaminen. Anna toimii lasten ja nuorten parissa, muusikkona ja kuoronjohtajana, diakoniatyössä sekä seurakunnan sihteerinä.

– Lähetystyö Virossa on vaikeaa mutta samalla helppoa. On avauduttava yhteiskunnal-

le, oltava yhteydessä paikkakuntalaisiin ja osallistuttava tapahtumiin. Sauen seurakunnalle on myös avattu tilit Facebookissa ja Instagramissa @saeluterik. Kevään korona-ajan jälkeen jumalanpalvelukset aloitettiin toukokuussa ja nauhoitetaan suoraan Fb-sivulle, Anna kertoo.

Anna Makeeva on ollut myös toteuttamassa lasten ja nuorten leirejä laajemminkin Viron kirkossa ja Venäjällä Inkerin kirkon tapahtumissa. Venäjän kansalaisena hänellä on vapaus tehdä uskonnollista työtä, mikä ulkomaalaisilta edellyttää erityistä viisumia.

Virossa Anna osallistuu muun muassa heimokansatyöhön ja laulaa Viron kirkon Lähetyskuorossa. Hän toimii myös tulkkina suomalaisille, jotka välittävät humanitäristä ja hengellistä apua Viron vankiloissa ja narkomaanien parissa.

Oma koti Saeulle

Evangelinen Lähetysyhdistys tukee Anna Makee-

van työtä. Anna on myös yksi Salon seurakunnan nimikkoläheteistä, jonka puolesta rukoillaan ja jonka työhön kootaan taloudellista tukea. Virossa kirkon harvojen palkattujen työntekijöiden palkat ovat pienet, ja papitkin tekevät yleensä toista tai kolmattakin työtä. Annakin työskentelee päiväkodissa lapsen tukihenkilönä.

Helmikuun lopulla syntyperältään marilainen Anna vihittiin avioliittoon mordvalaisen **Jevgeni Makeevin** kanssa. Jevgeni on lähtöisin Saranskista, Mordvan tasavallasta, 500 km Marin tasavallasta etelään. Hän edustaa mokša-mordvalaista suomen sukukansaa. Sekä Jevgenin äiti että tati ovat mokšankielisten kansanlaulujen laulajia.

Opettajavanhempien poika on opiskellut insinööriksi Moskovan yliopistossa, minkä jälkeen hän siirtyi Viroon saamaan työkokemusta. Nyt nuori perhe on valinnut Viron kotimaakseen. Lähtivä tavoitteena on hankkia oma koti Sauen kaupungista.

Anna Mishina ja Jevgeni Makeev vihittiin Sauen kartanossa, jossa vietettiin myös häätjuhla. Pariskunnan vihki pastori Kaido Soom.

Reppuretkiä lähiluontoon

Sisätiloissa kokoontumisten laita on niin ja näin, kun koronasta ei vielä ole päästy, mutta onneksi on muitakin mahdollisuuksia. Mitä jos tutustuisit luontokohteisiin, joihin et muuten tulisi lähteneeksi omin päin tai joista et ole kuullutkaan?

Syksystä ensi kevääseen on luvassa ohjattuja retkiä lähiluontoon joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina. Seuraava odottaa 1. lokakuuta, jolloin kohteena on Vårdkasberget Särkisalon Ulkoluodolla. Kaikki mukaan haluavat koolle klo 10 Särkisalon seurakuntakodin parkkipaikalle, Kirkkopolku 1.

Reppuretket on tarkoitettu kaikenikäisten iloksi. Perheen pienimmiltäkin retkeily onnistuu, jos kävelevät jo itse tai mahtuvat reppuun...!

Repusta puheen ollen, retket tehdään

omin eväin ja lähtöpaikkaan hankkuidutaan omin kyydein. Osallistuminen ei maksa mitään eikä tarvitse ilmoittautua etukäteen.

Säävarausta ei retkeily tunne: säällä kuin säällä mennään, varusteet sitten sen mukaan.

Luonnossa kulkemisen ohella reppuretkiin sisältyy pieni yhteinen ohjelmatuokio, joka voi olla vaikka kertomus.

Reppuretkiä junailevat lastenohjaajat Anne-Maarit Pesola, Miira Lehti ja Johanna Routasalo. Tiedusteluihin vastaa Anne-Maarit p. 044 774 5341.

Loppusyksyn retket suuntautuvat 7.11. Kiikalan Hyyppäränharjulle ja 5.12. laavulle Naarilan leirikeskukseen maille. Seuraa seurakunnan nettisivuja, lehti-ilmoituksia ja Facebookin Touhutassut-sivua!

Koululaisille

KERHOJA KOULULAISILLE

Kouluikäisille suunnattujen kerhojen syyskausi alkaa viikolla 39. Tiedot kaikista kerhoista tulevat osoitteeseen www.salonseurakunta.fi/koululaiset, ja niistä jaetaan tietoa myös koulujen kautta.

LEIREJÄ SYYSLOMALLA JA MYÖHEMMIN

Kaikille leireille ilmoittaudutaan netissä: salonseurakunta.fi/koululaiset.

Tyttöleirit

- Naarilan leirikeskuksessa
- 7–10-vuotiaat 12.–14.10.
- 11–15-vuotiaat 14.–16.10.
- Leirimaksu 20 €.
- Ilmoitt. viimeistään 25.9.

Varhisleirit

- Perniön leirikeskus Reilassa tyttöjen ja poikien yhteiset leirit:
- 7–9-vuotiaat 12.–13.10.
- 10–12-vuotiaat 15.–16.10.
- Leirimaksu 10 €.
- Ilmoitt. viimeistään 25.9.

Perheleiri Ruska

- 23.–24.10. kouluikäisille ja heidän vanhemmilleen Naarilassa.
- Hintaa 10 €/hlö.
- Ilmoitt. viimeistään 2.10.

Poikaleiri 9–13-vuotiaille

- 30.10.–1.11. Kesä-Angelassa.
- Hintaa 20 €.
- Ilmoitt. viimeistään 16.10.

Äidit ja kouluikäiset pojat

- 11.–12.12. Naarilassa.
- Myös mummit ja kummit tervetulleita.
- Hintaa 10 €.
- Ilmoitt. viimeistään 20.11.

Perhekerhot

Perhekerhoja aamuun ja iltaan

Perhekerhot tarjoavat lapsille leikkiseuraa ja aikuisille juttukumppaneita. Ohjelmassa on leikin ja juttelun ohessa laulua ja askartelutuokioita, pieniä hartauksia ja joskus alustuksiakin. Toiminta on maksutonta eikä siihen tarvitse ilmoittautua.

Halikko
Pikkupappila, Kalliokuva 2
Perhekerho ke 9.30–11.30
Iltaperhekerho* to 17–19
Äitikerho Mariat ma 17–19

Kiikala
Seurakuntatalo, Kirkkotie 4
Perhekerho ti 9–11

Kisko
Valopiikki, Kuusitie 8
Perhekerho ma 9–11

Kuusjoki
Seurakuntatalo, Ylikulmantie 235
Perhekerho ke 9–11

Muurla
Seurakuntakoti, Uotilantie 1
Perhekerho ke 9–11

Perniö
Pappila, Lupajantie 7
Perhekerho to 9–11
Iltaperhekerho*
ke 24.9. klo 17–19
ke 8.10. klo 16–19

Pertteli
Seurakuntatalo, Mikolantie 5
Perhekerho ti 9–11

SALO-USKELA

Mahlakankareen srk-koti
Koivulankuja 2
Perhekerho to 9–11
Vauvakerho to 13–15

Ollikan seurakuntakoti
Hämeenojankatu 19
Perhekerho ti 9–11

Paunalan seurakuntakoti
Sillanpääkatu 5
Perhekerho ma 9–11

Seurakuntatalo
Kirkkokatu 6
Perhekerho ti 9–11
Iltaperhekerho ke 17–19

Suomusjärvi
Kitulan srk-keskus, Kitulantie 7
Iltaperhekerho*
ke 16.9. ja 30.9. klo 17–19

Särkisalo
Seurakuntakoti, Kirkkopolku 1
Perhekerho ke 9–11

* Yhteistyössä MLL:n paikallisyhdistyksen kanssa.

LUMILOMALLE LEVILLE

Perinteinen Levin-matka on taas luvassa koulujen hiihtoloman aikaan 20.–26.2.2021, elleivät koronarajoitukset estä sen toteutumista.

Levillehdossa majoitutaan 2–4 hengen huoneisiin, laskettelurinteet ja hiihtoladut ovat vieressä. Matka maksaa 400 €, alle 12-vuotiailta 340 €. Lapset voivat lähteä

mukaan vain aikuisen seurassa. Hintaa sisältää bussimatkojen ja majoituksen lisäksi aamu- ja iltapalat, päivälliset ja ohjelman.

Ilmoittautumislomake aukeaa ma 7.9. klo 18 netissä: www.salonseurakunta.fi > Matkat ja retket. Tiedusteluihin vastaa nuorisotyönohjaaja Martti Rouhiainen 044 735 8623, martti.rouhiainen@evl.fi.

Seurakuntatalosta Seurojentaloon

RIITTA KOIVISTO

Angelniemen seurakuntatalo on myyty. Ennen kuin kauppa tehtiin, etsittiin talon toiminnoille korvaavat tilat, ja niistä yksi on Seurojentalo.

Seurojentalon rakentamisesta päätettiin vuonna 1902. Se tuli *Kunnanhuoneeksi* kuntakokousten pitämistä varten, vaikka Angelniemi oli itsenäinen kunta vasta vuosina 1916–1966. Sen jälkeen alue on ollut – niin kuin ennen itsenäisyytensä aikaakin – osa Halikkoa ja nyttemmin tietysti Saloa.

Toiselle puolelle Kokkilantietä ja lähemmäs rantaa rakennettiin vuonna 1957 seurakuntatalo, jonka säännölliset toiminnot, kuten lasten lähetyserho, pyhäkoulu ja varttuneen väen kerho, muuttavat nyt kylän suureen, vireään talovanhukseen.

Monipuolinen talo

Kyläyhdistyksen puheenjohtajan Paula Achrénin ja seurakunnan pitkän linjan vapaaehtoisen Virpi Hakkilan kanssa kierämme elokuun alussa katsastamassa taloa.

Talosta pidetään hyvää huolta. Ulko-kuorta on ehostettu ja lämpöeristystä parannettu, Paula Achrén kertoo. Sisällä on hieno kokoustila ja suuri juhlasali näyttämöineen ja keittiö. Nyt remontoidaan alimpaan osaan uutta suihkutilaa, koska talossa yöpyy joskus väkeä. Keskikerros on saanut uuden, erittäin tarpeellisen WC:n, joka mahdollistaa kahden ryhmän yhtäaikaisen kokoontumisen talossa. Ylempään sisäänkäyntiin on jo suunniteltu esteetön kulkuluiska.

Seuraava isompi remonttikohde on keittiö, jonka uudistukseen tullaan anomaan rahaa Kotiseutuliitolta. Monia tarpeita kustannetaan vuokratuloilla. Niitä tulee ensinnäkin Salon kaupungilta, joka maksaa siitä, että koululaiset voivat käyttää suurta juhlasalia sisäliikuntatilana. Talossa on myös

Seurojentalo Angelniemellä tai Kokkilassa – nimiä käytetään vähän päällekkäin – ottaa kattonsa alle myös Salon seurakunnan toimintoja nyt kun Angelniemen seurakuntatalo on myyty.

Virpi Hakkila on pitänyt pitkään Angelniemellä lasten lähetyserhoa ja pyhäkoulua. Lähetyserhossa on ollut tapana laittaa myös ruokaa, joten keittiötilojakin tarvitaan.

yksi asunto, ja nyt muun muassa Martat ja SPR sekä Salon seurakunta liittyvät käyttäjäjoukkoon.

Tervetuloa, seurakunta!

Paula Achrénin mukaan taloon mahtuu toimintaa lisää. Esimerkiksi viikonloppuisin on harvoin tilaisuuksia, joten ne ovat vapaana pyhäkoululle ja vaikkapa muistotilaisuuksille, kirkkokahveille ja muille juhlille.

Arkisin tietyt päiväajat varataan koululaisten jumppiin ja iltaisin voi olla riivitanssia, kokouksia, kokkausiltoja ja toimintaa nuorisolle tai virkistystä vanhemmalle väelle, mutta esimerkiksi lasten lähetyserho sopii hyvin perinteiseen perjantain iltapäivään, eikä keskiviikkoiltapäivisin ole vielä mitään.

Uudet toimijat ovat jo tuoneet taloon omia kaappejaan ja tarvikkeitaan, ja tuntuu siltä, että nekin pääsevät ideoillaan vaikuttamaan siihen, millaisia muutoksia tullaan tekemään.

Yhteistyö on voimaa tälläkin puolella tietä.

Paula Achrén on Angelniemen Kyläyhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistys ylläpitää vanhaa Seurojentaloa, jonka tilojen yhdeksi vuokraajaksi on tullut Salon seurakunta.

SEURAKUNNAN TOIMINTAA SEUROJENTALOSSA:

- ▶ Pyhäkoulu su 20.9. klo 10.
- ▶ Lasten lähetyserho pe 25.9. klo 13–16.
- ▶ Varttuneen väen kerho 7.10. klo 14.

Seurojentalosta ja sen historiasta lisätietoa kyläyhdistyksen nettisivuilta www.angelnieniemi.fi

Tervetuloa pyhäkouluun

Pyhäkoulu rakentaa turvallisesti yhteyttä Jumalaan ja toisiin ihmisiin, itsen ja ympäristöön.

Pyhäkoulu on osa seurakunnan kasteopetusta ja jumalanpalveluselämää.

Pyhäkoulussa lähdetään liikkeelle lasten kysymyksistä ja pohdinnoista. Lap- selle tarjotaan mahdollisuus ihmetellä ja tutkia Raamatun kertomuksia ja kristillistä perinnettä.

Pyhäkoulussa otetaan huomioon lasten innostuksen kohteet. Toimintaan kuuluu muun muassa musiikkia, leikkiä, liikuntaa ja kädentaitoja. Säännöllisesti kokoontuvien pyhäkoulujen lisäksi on tarjolla pop up - ja perhepyhäkouluja. Alle nelivuotiaat ovat tervetulleita mukaan aikuisen kanssa. Pyhäkouluun ei tarvitse ilmoittautua, mukaan voi tulla milloin vain.

Pyhäkoulunohjaajat ovat vapaaehtoisia, jotka saavat työhönsä tukea ja koulutusta. Uusia ohjaajia tarvitaan.

Jos sinulla on kysyttävää pyhäkoulusta tai sinua kiinnostaisi olla mukana ohjaajana, ota yhteyttä Annukka Saariseen 044 027 2219, annukka.saarinen@evl.fi, tai Johanna Routasaloon 044 774 5544, johanna.routasalo@evl.fi.

PYHÄKOULUT SYKSYLLÄ 2020

Angelniemen pyhäkoulu

su 20.9. ja 25.10. klo 10
seurojentalossa, Kokkilantie 771.

Ollikkalan pyhäkoulu

su 13.9. klo 15.30–17
seurakuntakodissa, Hämeenjoankatu 19.
Muut kerrat ilmoitetaan myöhemmin.

Särkisalon pyhäkoulu

su 13.9. ja 4.10. klo 10
seurakuntakodin kerhotiloissa,
Kirkkopolku 1.

Muurlan pyhäkoulu

Säännölliset kokoontumiset toistaiseksi tauolla. Perhekirkko & pyhistapahtuma su 25.10. klo 12 kirkossa ja seurakuntakodilla.

Lisää syyskauden päivämääriä sekä ohjaajien yhteystiedot netissä: www.salonseurakunta.fi/lapset

Pyhishetkiä Facebookissa: Salon seurakunnan Touhutassut.

Pyhäkoulut

Robert Ekmanin maalaama Kristuksen ristiinnaulitsemista esittävä alttaritaulu oli aiottu muuhun kirkkoon mutta jäi lunastamatta, koska Kristuksen pää kallistui tilaajien mielestä väärään suuntaan. Suomusjärvelle taulu kelpasi. Kun sitä asetettiin paikalleen, taiteilija oli itse läsnä – onneksi, sillä kehys osoittautui liian suureksi, jolloin Ekman maalasi taulun alaosaan ristin päällä nukkuvan Jeesus-lapsen orjantappurakruunu kädessään. (Vas. kuva.)

Albanus Jurvan värikäs urkufasadi vuodelta 1899 säilytettiin, kun koneisto ja pillit uusittiin 1972. (Kuva yllä.)

Turkulaisen puuseppämestarin vuonna 1807 valmistama saarnatuoli siirrettiin vanhasta kirkosta uuteen.

Kirkon syntärit Suomusjärvellä

ULLA-MAIJA KYTÖLÄ

Suomusjärven kirkko ”vihittiin mikkelinpäivänä 1850 Pyhän Mikaelin kirkoksi”, kertoo historiategos. Siksi tulevana mikkelinpäivänä 4.10. on aihetta viettää kirkon 170-vuotisjuhlaa, ensin messussa kirkossa klo 10 ja sitten kirkkokahvilla Kitulassa.

Salon seurakunnan puukirkkojen joukossa 170-vuotiaskin on nuoremasta päästä. Vain Kiikalan ja Salon kirkko ovat valmistuneet Suomusjärveä myöhemmin.

Juhlavuottaan viettävä kirkko on Suomusjärvellä kolmas. Ensimmäinen oli

1630-luvulla rakennettu saarnahuone Laidikkeella – siellä missä vieläkin pidetään kesäisin ulkoilmajumalanpalvelus. Toinen kirkko rakennettiin 1703–08 Suomusjärven kylään, nykyisen kirkon pohjoispuolelle.

Seuraavalla vuosisadalla oli taas edessä rakentamisurakka. Päätös ahtaan ja ränsytyneen kirkon korvaamisesta uudella tehtiin pitäjänkokouksessa jo 1841, mutta rakentamaan päästiin vasta 1847–49.

Kirkon suunnitteli arkkitehti Ernst Lohrmann. Rakennusmestarina oli paikallinen puuseppä Isak Lindström. Hirsinen ristikirkko edustaa usklassista tyyliä.

Nykyisen kirkon edeltäjästä on Suomusjärvellä yhä jäljellä sakasti, josta tehtiin ruumishuone.

Kirkon ulko-ovien yläpuolella on vaikuttavat tekstit: Tässä on Jumalan huone. Tässä on Taiwan ovi. Tulkaa, sillä kaikki ovat valmistet. Tulkaa ja maistakaa kuinga suloinen Herra on.

Tutustu kirkkoosi kotisohvalla

Viiteentoista Salossa sijaitsevaan kirkkoon voi tutustua seurakunnan YouTube-kanavalla. Kirkkoja esittelevät paikalliset asukkaat ja tekniikasta vastaa Markus Kuisma. Videoilla pääsevät ääneen myös kirkkojen urut; ne esittelee soittonäyttein kanttori Kaisa Suutela-Kuisma.

Myös Suomusjärven kirkosta on videoesittely seurakunnan YouTube-kanavalla.

Kirkot & esittelijät

Angelniemen kirkko, Yrjö Mustonen
Halikon kirkko, Hilka Virtanen
Kiikalan kirkko, Jouko Marjalaakso
Kiskon kirkko, Annikka Viitaniemi
Kuusjoen kirkko, Johanna Halonen
Muurlan kirkko, Ismo Saari
Perniön kirkko, Paavo Heinonen
Perttelin kirkko, Jouko Siivo
Salon kirkko, Tero Vaarna
Suomusjärven kirkko, Iiris Määttänen
Särkisalon kirkko, Seppo Willgren
Teijon kirkko, Tapani Kaitala
Uskelan kirkko, Tero Vaarna
Vaskion kirkko, Terttu Laakso
Yliskylän kirkko, Antero Peijonen

Toiveiden talo

ULLA-MAIJA KYTÖLÄ

Sali ja sijainti. Tila ja tunnelma. Siinä muutamia seikoista, jotka saivat **Juho** ja **Elina Sarnon** kiinnostumaan myytävänä oleesta Suomusjärven seurakuntatalosta.

– Olimme haaveilleet tämänkaltaisesta paikasta ja seurailleet myynti-ilmoituksia, mutta sopivaa ei tuntunut osuvan kohdalle, Juho Sarno kertoo.

Osuma tuli, kun Elinan äidin ystävä vinkkasi Suomusjärven kohteesta. Pohjois-Espoossa asuneet Sarnot ehtivät nipin napin käydä taloa katsomassa ennen kuin korona sulki Uudenmaan rajat maaliskuun lopulla.

Tämä kohde ”kolahti heti”, kuvaavat Sarnot ensivaikutelmiaan. Kuukauden päivät silti mietittiin ja kuntotarkastuksen tulokset odoteltiin ennen ostopäätöstä. Kirkkovaltuusto sinetöi kaupat kesäkuussa.

Supersijainti

Kesäkuun lopulta saakka seurakuntatalo on ollut Juhon, Elinan ja poikien **Atlaksen** (9) ja **Armaksen** (2) koti. Ensimmäiset kuukaudet he tosin olivat talossa vuokralaisina, sillä seurakuntien kiinteistökaupat vaativat kirkkohallituksen vahvistuksen ennen kuin lopullista kauppakirjaa päästään tekemään.

– Tämä on ihastuttava paikka, tänne oli hyvä tulla ja täällä on hyvä olla, kiittelee Elina Sarno, joka ihastui heti pihan mäntyihinkin.

– Tämän parempaa sijaintia ei voisi olla, sanoo puolestaan Juho, jonka töistä ”kolmannes on Turussa, kolmannes pääkaupunkiseudulla ja viimeinen kolmannes missä sattuu”.

– Liikennekin on täällä sujuvaa, toista kuin pääkaupunkiseudun ruuhkissa istu-

minen, Elina lisää.

Taiteilijapariskunta työskentelee sirkuksen, teatterin ja nukketeatterin parissa ympäri Suomen ja väliin ulkomaillakin, joten liikennöitävää riittää.

Sali pysyy salina

Sali oli ratkaisevimpia tekijöitä taloon tykästyttäessä.

– Se on kaunis, riittävän suuri (70 neliötä!) ja harjan kohdalta kuusi metriä korkea, Juho Sarno esittelee.

Salista saadaan oma harjoittelupaikka ja viereisestä takkahuoneesta Elinalle työtila. Kesän aikana Elinan ateljeessa valmistui nukketeatterin nukkeja Näkymätön lapsi -esitykseen Vaasaan.

Sormipaneelit salin seinissä ovat Sarnojen mielestä mainiot. Ne ovat asukkaiden lisäksi ehtineet ihastuttaa jo ranskalaista vierastakin. Panelointi halutaan ehdottomasti säilyttää, ja muutenkin sali on tarkoitus pitää lähes entisellään. Edes sen käyttö harjoitustilana ei vaadi näkyviä muutoksia.

Suuria mullistuksia ei aiota muuallekaan. Kunhan ensin asutaan rauhassa jonkin aikaa, tehdään sitten vähitellen se, mikä osoittautuu tarpeelliseksi.

– Haluamme arvostaa sitä mitä täällä on, Sarnot sanovat niin salia kuin talon muitakin osia tarkoittaen.

Salin ja sen oheistilojen lisäksi rakennuksessa on kaksi asuntoa. Toisessa Sarnot asuvat itse, alakerran asunto palvelee majoitustilana. Harjoitussalin ja majoituksen yhdistelmällään Sarnot voivat tarjota residenssin muille taiteilijoille, ja tätä on jo ehditty kokeillakin. Toinen asunto on hyvään tarpeeseen myös isovanhempia ja ystäviä majoitettaessa.

Tavoitteena pysyvä koti

Tulevaisuuden suunnitelmiin tai haavei-

Utinen seurakuntatalon uusista asukkaista on Suomusjärvellä levinnyt nopeasti. Rakennuksen uusi elämä kiinnostaa ja ehkä huolestuttaaakin paikkakuntalaisia. Suhdautuminen on kuitenkin ollut mukavaa, Elina ja Juho Sarno kertovat. Isän olkapäillä keikkaa Armas.

siin kuuluu muun muassa kurssimuotoinen teatteri- ja sirkuskoulutoiminta. Siihenkin talo voisi soveltua, Sarnot tuumaavat.

Sali halutaan pitää avoimesti käytössä. Tarvittaessa sitä voisi tulevaisuudessakin taas vuokrata entiseen tapaan. Ihan heti se ei onnistu, sillä osa muuttotavaroista etsii vielä paikkaansa.

Mutta voiko sama tila olla tänään sirkustaitelijan harjoitushuone ja huomenna muistotilaisuuden pitopaikka? Sarnot uskovat, että voi. Tilan menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus lyövät siinä kättä. Kuten sanottu, saliin ei ole tarkoitus tehdä mitään sellaisia muutoksia, jotka häiritsivät sen käyttöä perhejuhlatilana.

Ensi vuoden puolella Juhon ja Elinan haaveissa on järjestää talossa ”tarinatilaisuus”:

– Toivomme kuulevamme tarinoita tästä salista ja tästä seudusta, ja haluamme tavoittaa ihmisiä, joilla on siteitä tähän paikkaan.

Sarnon perheellä on vakaa aikomus ja harras toive löytää paikkansa uudesta ympäristöstään:

– Olemme tulleet uusina tähän yhtei-

söön, ja haluamme tulla osaksi tätä yhteisöä, Juho Sarno sanoo.

– Tulimme jäädäksemme, Elina Sarno painottaa.

Tulevaisuuden haaveissa häilähtelee myös perheen kasvattaminen eläinkunnan edustajilla:

– Voitaisiin ehkä ottaa kanoja? Ja koira?

Kirkon naapurina

Asuminen kirkon ja hautausmaan naapurissa tuntuu tosi hienolta, Elina Sarno vakuuttaa.

– Armaksen kanssa on kuunneltu kirkonkellojen rauhoittavaa sointia, hän tunnelmoi.

Talon miesväki on ehtinyt jo kirkkoon sisällekkin. Kellotapuliin pääseminen olisi ainakin Atlaksen haaveissa.

Juho on hankkinut myös kirjallisuutta Suomusjärven historiasta, joten kirkkoon ja paikkakuntaan perehtyminen etenee silläkin tavoin.

Elinan mielessä kangastelee jo joulu: sitä voisi täällä viettää vähän isommallakin joukolla, kun tilaa on. Ja matka joulukirkkoon on kerrankin lyhyt.

Kesän aikana Elina Sarnon ateljeessa valmistui nukketeatterin nukkeja Näkymätön lapsi -esitykseen Vaasaan.

Hautojen hallinta-ajan päättymisestä kertovat kuulutuskyllit on elokuun loppulla laitettu Salo-Uskelan alueen hautausmaalle Helisnummelle (kuvassa), Isokylään, Uskelan kirkonmäelle ja Salon hautausmaalle.

Kuulutusvuorossa viimeiset neljä hautausmaata

ULLA-MAIJA KYTÖLÄ

Monivuotinen urakka hautakirjanpidon saamiseksi ajan tasalle on edennyt viimeiseen vaiheeseen. Tänä vuonna ovat vuorossa Salo-Uskelan alueen hautausmaat Helisnummi, Isokylä, Salon hautausmaa ja Uskelan kirkkohautausmaa.

Haudoilte, joiden hallinta-aika on päätynyt, on loppukesällä laitettu siitä kertova kyltti. Hallinta-ajan päättymisestä ilmoitetaan myös kirjeellä, jos hautatoimella on tiedossa haudan yhteyshenkilö. Lisäksi kuulutus julkaistaan Salon Seudun Sanomissa.

Kuulutettavia hautoja on kaikkiaan 1191: Helisnummella 858, Salon hautausmaalla 188, Uskelan kirkonmäessä 108 ja Isokylässä 37.

Kun tämä viimeinen iso kertaerä on käsitelty, kuuluttamiset voidaan hoitaa kaikilla seurakunnan 21:llä hautausmaalla ajantasaisesti sitä mukaa kuin hallinta-aikoja päättyy.

Jatkoa 25 vuotta kerrallaan

Jos nyt kuulutetun haudan hallinta-aikaa halutaan jatkaa, siitä pitää sopia helmikuun 2021 loppuun mennessä. Asian voi hoitaa täyttämällä lomakkeen seurakunnan verkkosivuilla tai soittamalla seurakunnan taloustoimistoon. Hallinta-ajan jatkaminen edellyttää, että haudan hoidosta huolehditaan.

Nykyään hallinta-aikasopimus tehdään 25 vuodeksi kerrallaan, mutta aikoinaan hautapaikkoja on annettu hyvin eripituisiksi ajoiksi. Hallintaoikeuden uusiminen 25 vuodeksi maksaa 100 € (arkkuhautasija) tai 50 € (urnapaikka). Ulkopaikkakuntalaisille maksut ovat korkeammat. Hallinta-aikaa jatkettaessa maksu määräytyy viimeksi haudatun vainajan kotikunnan mukaan.

Ainaseksi myönnetty hallintaoikeus on edelleen ainainen ilman lisäkustannuksia. Oikeuden säilyttäminen edellyttää tällöinkin, että hautaa hoidetaan.

Jos hautaoikeudelle ei määräaikaan men-

nessä ilmaannu jatkajaa, hauta palautuu seurakunnan hallintaan ja myöhemmin mahdollisesti uusiokäyttöön. Haudalla olevan muistomerkin omaiset voivat halutessaan hakea pois. Joskus muistomerkkikin voidaan ottaa uusiokäyttöön yhdessä kyseisen hautapaikan kanssa.

Hautausmaa ei Salosta loppu

Aiemmilta kuulutuskiirroksilta on seurakunnan hallintaan ja samalla uusiokäyttöön palautunut koko joukko hautoja. Esimerkiksi Perttelissä viime vuonna kuulutetuista haudoista palautui vajaa puolet eli 88 hautaa.

Palatuneita hautoja on usein hyvillä paikoilla. Niiden ottaminen uusiokäyttöön tekee hyvää myös hautausmaan yleisilmeelle, etenkin jos hauta on ollut hoitamaton. Hautausmaata – olipa se palautunut tai kokonaan uusi – ei kuitenkaan voi varata itselleen etukäteen, vaikka mieli tekisi.

Hautausmaiden asteittainen uudistu-

minen hautapaikkojen uusiokäytön kautta takaa osaltaan sen, että tilaa riittää vuosikymmeniksi eteenpäin. Hautausmaiden laajennuksiin ei tarvitse investoida missään päin Saloa.

HALLINTA-AIKOJEN UUSIMINEN

Koronaepidemian varotoimien edelleen jatkuessa hallinta-ajan uusimiset toivotaan hoidettavan verkkolomakkeella tai puhelimitse:

- ▶ www.salonseurakunta.fi > linkki sähköiseen lomakkeeseen etusivulla
- ▶ Taloustoimisto, hautausasiat p. 02 774 5209.

Kukkaketoja kirkon kupeessa

ULLA-MAIJA KYTÖLÄ

Perttelin kirkon länsipuolella on tänä kesänä ollut värikästä silmänruokaa, kun kaksi pellonpalaa kylvettiin keväällä kukkaniityksi. Kuivuus haittasi vähän alkuunlähtöä, mutta lopputulos oli varsin näyttävä. Kiitostakin kukkaketo on saanut, niin Facebookin Puskaradiossa kuin seurakunnan työntekijöille kerrottuna.

Suntio **Niina Parviainen** on monena sunnuntaina ottanut niityltä kukat kirkon alttarille. Auringonkukkiä hän oli kerännyt kimpun läheiseen päiväkotiin, kun pyydettiin.

Seurakuntapuutarhuri **Markku Johansson**

mainostaa kukkaketoa ympäristöteoksi, koska siellä on ollut paljon pörriäisiä. Hän lupaillee, että keto kylvetään myös ensi vuonna.

Perinenniitty jo ennestään

Maantien varressa tänä kesänä katseita kerännyt kukkaketo ei ole ainoa niitty Perttelin kirkon vaiheilla. Hautausmaan kiviainan takana Inkereen puoleisella sivulla on ollut ihan kotoperäinen luonnonniitty jo vuosia.

Kun hautausmaan kiviainaa aikoinaan korjattiin, tuli mietittäväksi, laitetaanko koko laaja alue aidan ja hautausmaan ympäri kiertävän tien välistä nurmikoksi. Ei laitettu, vaan jätettiin suurin osa kasvamaan

Hautausmaan kiviainan vierusta on säilytetty luonnonkukkaniitynä.

luonnonniitynä.

Niityn kasvustoa on vuosien mittaan autettu kylvämällä luonnonkukkaseosta ja ennen kaikkea perkaamalla pois voikukkiä ja ohdakkeita. Myös maaperän köyhdyttäminen on niityillä tärkeää: kasvusto niitetään ja

Kukkaketo on kerännyt katseita Perttelin kirkon vaiheilla.

jäte haravoidaan pois.

Vaikka luonnonniitty ei ole yhtä näyttävä kuin kylvöniitty, siltä on tavattu lukematon määrä kasvilajeja. Joukossa on harvinaisuuksiakin, kuten ruusu-ruoho ja harvinaistuvaksi luokiteltu keltasauramo.

LAHJA LAAKSONEN

Vahdinvaihto Vaskiolla

RIITTA KOIVISTO

Alkuvuodesta Vaskion kirkon suntio **Marja Rouvali** alkoi miettiä luopumista työstä 15 vuoden rupeaman jälkeen. Sana lähti liikkeelle ja tunnusteluja tehtiin: **Hilkka Virtanen** kuuli asiasta ja ensin epäroityään innostui kuitenkin, ja työsopimus Vaskion Kirkkoyhdistyksen kanssa solmittiin kesän alussa.

Virtasen perhe asuu Perälässä, Halikon kirkonkylän ja Vaskion välissä, kylässä jolla on ihan oma peräläläinen identiteetti. Mies on sairaanhoitajana Tyksissä, onneksi päivätöissä, ja nyt syksyllä vielä opintovapaalla. Pojat ovat 2, 4 ja 6 vuotta. Vanhin käy esikoulua päiväkodissa Märystä, keskimäinen mahdollisuuksien mukaan seurakunnan kerhossa Halikon kirkolla, jossa pienillä on perhepäivähoitopaikka. Esikouluun koulu alkaa ensi syksynä Vaskiolla, aivan kirkon vieressä.

Aina paikalla, usein taustalla

Suntion työhön kuuluu sekä kirkossa että seurakuntakodissa olevien tilaisuuksien hoitaminen tilojen valmistamisesta aina tilanteissa läsnä olemiseen ja siivoukseen. Kirkkokahveilla avustaa vapaaehtoisemäntien joukko.

Ulkotöitä ei juuri ole, sillä hautausmaata hoitaa seurakunta, joka sen omistaakin, ja pihaa muuten kirkkoyhdistys. Seurakunnan kanssa tehdään tietysti yhteistyötä, ovathan useimmat tilaisuudet sen järjestämiä.

Tehtäviä voi suunnitella, Hilkka kokee, kun miettii tulevaa palettia. Eikä kyseessä ole kokoaikatyö.

– Joskus johonkin työhömmään voi pojat tai jonkun heistä ottaa mukaankin.

Lyhyimmällä varoitusajalla taitavat tulla kuulinkellojen soittamiset, mutta siihen on saatavissa sijaisiakin. Ja Vaskiolla kellot muuten soitetaan vielä käsin.

Luonteva askel eteenpäin

– Seurakunnassa on vetovoimaa, Hilkka Virtanen kertoo.

– Kaksi kesää, 2012 ja 2013, olin Halikon kirkon oppaana, ja siltä paikalta katsoen suntion työ vaikutti mukavalta.

Tänä kesänä, sivuhuomautuksena, Hilkka löydettiin tekemään videosittelyä Halikon kirkosta seurakunnan nettisivuille!

Ennen kuin kyselyjä suntion työhön alkoi keväällä tulla, Hilkka oli ehtinyt aloittaa suntion opinnot. Siihen kuuluu myös harjoittelua, jota hän on tehnyt Halikossa. Koulutusta on tarkoitus jatkaa työn ohessa.

Aiemmin Hilkka on kouluttautunut puhevammaisten tulkiksi ja osaa siis käyttää apuvälineitä, joita he tarvitsevat viestiesään. Viittomakielikin sujuu?

– Jonkin verran, en ole varsinaisesti viittomakielen tulkki.

Tulisipa normaaliaika!

Poikkeuksellinen kevät ja kesä eivät ole tarjonneet kaikkea sitä, mitä seurakunnassa on yleensä ollut tarjolla; kaikista tehtävistä ei ole voinut saada käsitystä. Säännölliset piirit ovat olleet tauolla eikä juhlia ole ollut

Vaskion kirkon uusi suntio Hilkka Virtanen siunattiin tehtävänsä 30.8. Siunaamassa Kirkkoyhdistyksen varapuheenjohtaja Kimmo Saarimäki ja aluekappalainen Miika Rosendahl.

entiseen tapaan.

Molemmat suntiot toivovat, että toiminta voisi taas vilkastua.

– Ihmiset kaipaavat sanaa, Marja Rouvali todistaa.

Vaskiolla on myös mietitty, voisiko "rukoukshetkestä avioliittoon vihkimisen vuosipäivänä" tulla suosittumpi. Olisi hienoa, jos ihmiset löytäisivät sen!

Työtehtävät ovat olleet värikkäitäkin ja luovuutta on tarvittu, Marja kertoo.

– Olen tykännyt palvelulla. Se on ollut parasta.

Hilkkaa miellyttää Marjan kuvauksessa tehtävän monipuolisuus.

– Kun minäkin tässä 15 vuotta olen, saan varmaan tehdä kaikkia noita juttuja!

Hyvinvoinnin hyväksi

VOI HYVIN -RYHMÄ

Ryhmä tarjoaa mahdollisuuden miettiä omaa hyvinvointia ja etsiä arjen pieniä iloja. Apuna käytetään muun muassa Deep talk -menetelmää.

Ryhmä kokoontuu 15.9.–20.10. joka toinen tiistai klo 18–20 Halikon Pikku-pappilassa, Kalliokuja 2. Ohjaajina toimivat **Tuula Valkonen**, **Sanna Laakkonen** ja **Niina Iltanen**.

Ilmoittautumiset viimeistään pe 11.9. Sannalle: sanna.laakkonen@evl.fi tai puh. 044 774 5360. Ryhmässä on paikka kymmenelle osallistujalle.

LEVON JA ILON LÄHTEILLÄ

Kesä-Angelan leirikeskuksesta vietetään rentouttavaa päivää la 26.9. klo 10–18. Rentoutumisen ohella ohjelmassa on pohdiskelua onnellisuudesta ja läsnäolosta. Saunaan ja uimaankin pääsee.

Hinta 15 € sisältää lounaan ja kahvin. Ilmoittautumiset viimeistään ma 14.9. seurakunnan nettisivujen kautta. Turvallisuussyistä päivään otetaan 15 osallistujaa.

Päivässä ovat mukana **Sanna Laakkonen** ja **Anne Kössi**. Tiedusteluihin vastaa Anne p. 044 774 5386, anne.kossi@evl.fi.

HYVÄN MIELEN KOULU

Lokakuussa alkava Hyvän mielen koulu on työikäisille suunnattu viikkotapaamisten sarja, jossa opiskellaan masennuksen itsehoitoa työkirjan tehtävien avulla. Opiskelulla tavoitellaan taitoja, jotka tukevat arkipäivässä selviytymistä ja antavat voimavaroja elämään koronarajoitusten keskellä. Hyvän mielen koulun toteuttavat yhteistyössä Salon A-klinikka ja Salon seurakunta.

Olet sopiva oppilas Hyvän mielen kouluun, jos olet lievästi tai keskivaikeasti masentunut tai masennukseen taipuvainen, voit sitoutua osallistumaan jokaiseen ryhmätapaamiseen ja ehdit ja jaksat tehdä työkirjan kotitehtävät tapaamisten välissä. Onnistunut opiskelu edellyttää sinnikkyyttä, keskittymiskykyä ja motivaatiota muutokseen.

Ryhmätapaamisia on kymmenen. Ne pidetään 5.10. lähtien kerran viikossa maanantaisin klo 13 Saloton tiloissa Kirkkokatu 5:ssä. Tapaaminen kestää kaksi tuntia, ja päivittäiseen kotitehtävien tekemiseen kuuluu noin puoli tuntia.

Jos haluat oppilaaksi Hyvän mielen kouluun tai kaipaavat lisätietoja, ota yhteyttä ryhmän ohjaajiin:

Tuula Kankaanpää
sairaanhoitaja, psykoterapeutti
A-klinikka Oy,
p. 040 136 8117

Maija-Liisa Ristola-Niskala
diakonissa, psyk. sairaanhoitaja
Salon seurakunta,
p. 044 774 5272

Marja Rouvali (oik.) on luovuttamassa Vaskion kirkon suntion tehtävää Hilkka Virtaselle. Kukat ja muu tarpeellinen siirtyvät yhteisvoimin kirkosta seurakuntakodissa pidettyyn juhlaan.

KIRKONMENOT**Halikon kirkossa**

- ▶ 13.9. Konfirmaatiomessu klo 10 (Kesä-Angela 2).
- ▶ 20.9. Konfirmaatiomessu klo 10 (Kesä-Angela 3).
- ▶ 27.9. Iltamessu klo 18.
- ▶ 4.10. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 11.10. Messu klo 10. Kirkkokahvit ja lähetysjuhla seurakuntatalossa messun jälkeen. Mukana rovasti Juha Auvinen Medialähetys Sanansaattajista.
- ▶ 18.10. Sanajumalanpalvelus klo 10.

Vaskion kirkossa

- ▶ 13.9. Sanajumalanpalvelus klo 13. Kia ja Markus Syrjätien siunaaminen nimikkoläheteiksi. Kirkkokahvit seurakuntakodissa.
- ▶ 11.10. Messu klo 13.

ILON JA VALON ILTA

Su 20.9. klo 18 Vaskion kirkossa. Mitä on onni ja mistä sen voi löytää?

SAUNAILLAT

30.9. saakka keskiviikkoisin klo 17.30–20 Kesä-Angelassa. Grilli käytettävissä, omat grillattavat mukaan. Iltahartaus klo 19.45.

LÄHETYSKIRPPIS

Lauantaisin klo 11–14 Rysässä, Kirkkorinne 5. Myymälä, kahvio, arvontaa. Lahjoituksina otetaan vastaan ehjiä ja puhtaita vaatteita sekä kodintarvikkeita. Tuotto lähetystyölle. * Hartaus 3.10. klo 12.

PIIREJÄ HALIKON SEURAKUNTATALOSSA

Kirkonseudun lähetyspiiri
Ti 22.9. klo 18. Vieraana pastori Jarmo Mäki-Mikola Kylväjästä aiheenaan "Lähetyskäsky vai lähetyslupaus?".

Soppaa varjomarkkinoilta

Soppatykeissä haudutettua hernekeittoa to 1.10. klo 11-Salo-Uskelan seurakuntatalon pihassa hintaan 7 €/litra.

Etukäteisvaraukset

viimeistään 29.9. Henna Seppälälle p. 044 774 5214, henna.seppala@evl.fi.

Mikäli koronatilanne sallii, keittoannoksen voi käydä nauttimassa myös seurakuntatalon sisätiloissa. Syysmarkkinoiden hernekeitto- ja pannarimyynti on ollut Salon seurakunnan lähetystyön merkittävin vuosittainen varainhankintatapahtuma.

Koronan takia lähetysjärjestöt ja Sauen kirkkohanke ovat tänä vuonna jääneet ilman normaaleja kolehtituloja. Hernekeitolla herkuttelulla voi tukea lähetystyötä ja vaikuttaa suljettujenkin rajojen yli.

Miesten piirit

- ▶ Ke 23.9. klo 18.30 (työikäiset miehet), Kiiski.
- ▶ To 24.9. klo 18, Rosendahl. Yhdessäoloa ja keskustelua ajankohtaisista aiheista.

Omaishoitajat

Vertaistukiryhmä ti 8.9. ja 13.10. klo 13. Ajatustenvaihtoa ja kahvit. Vetäjänä Merja Lähdemäa.

Raamattu- ja rukouspiiri

Torstaisin klo 18. Yhteyshenkilö Satu Syrjälä p. 040 734 6849.

VARTTUNEEN VÄEN TOIMINTAA**Porinaryhmä**

Ke 7.10. klo 13 Ikäkeskus Majakassa Koivulehdon alakerrassa. Seurakunta tarjoaa kahvit.

Varttuneen väen kerhot

- ▶ Ma 5.10. klo 13 Vaskion seurakuntakodissa.
- ▶ Ke 7.10. klo 14 Angeliemien seurojentalossa, Kokkilantie 771.

MUUTA TOIMINTAA

- ▶ Perhekerhot ja pyhäkoulut ks. sivu 6–7.
- ▶ Kuorot ja konsertit s. 4.
- ▶ Voi hyvin -ryhmä, ks. sivu 11.
- ▶ Levon ja ilon lähteillä la 26.9. Kesä-Angelassa, ks. sivu 11.

KIRKONMENOT**Kiikalan kirkossa**

- ▶ 20.9. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 11.10. Messu klo 10.

Suomusjärven kirkossa

- ▶ 13.9. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 27.9. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 4.10. Messu klo 10, Suomusjärven kirkko 170 v. Juhlakahvit Kitulan seurakuntakeskuksessa.

Kitulan seurakuntakeskuksessa

- ▶ 18.10. Sanajumalanpalvelus klo 10.

PASTANTIPUUROA JA SADONKORJUUMARKKINAT

La 10.10. klo 11–12 Kitulan seurakuntakeskuksessa. Pastanttipuuron lisäksi leivonnaisia, sukkiä ja puutyötuotteita. Yhdistykset voivat varata myyntipöydän (pöytävuokra 5 € YV-keräykselle) viim. 2.10. Henna Seppälältä p. 044 774 5214.

ONNELA

Olohuone ja kahvila avoinna 5.10. alkaen maanantaisin klo 12–15 Kiikalan seurakuntatalossa. Vapaaehtoisten pitämä kahvila, jossa tarjolla kahvia, leivonnaisia ja hyvää seuraa. Tuotto diakoniatyölle.

KOKOONTUMISIA KIIKALAN SEURAKUNTATALOSSA**Raamattupiiri**

To 10.9., 24.9. ja 8.10. klo 13. Mukana pastori Elina Joutsiniemi.

Seurakuntapiiri

To 8.10. klo 10.30.

KOKOONTUMISIA KITULASSA

Seurakuntakeskus, Kitulantie 7

Aamulenkki

Ke 14.10. Lähtö klo 9 seurakuntakeskukselta. Lenkin jälkeen kahvit ja päivän Sana.

Iltaperhekerho

Ke 16.9. ja 30.9. klo 17–19. Yhteistyössä MLL:n kanssa.

Käsityöpiiri

Ma 14.9., 28.9. ja 12.10. klo 13.

UZI VARON

Naisten aamukahvit Särkisalossa

Eija Nurmio ja Mari Vainio vierailevat la 3.10. klo 9.30–aamukahvilla Särkisaloon kulttuuripappilassa, Kirkkopolku 3. Nurmio on työn- ja retriitiohjaaja, Vainio toimittaja ja luovan kirjoittamisen opettaja.

Vieraat johdattelevat kahvittelijoita Aikaa hiljaisuudessa -kirjansa teemoihin. Kirja on opas pysähtymiseen ja oman sisimmän kuunteluun. On tärkeä löytää tasapaino työn ja levon, tekemisen ja olemisen välille, kirjoittajat painottavat. – Aamupala 5 €. Ilmoitt. viim. 30.9. puh. 044 735 8624, hanna.hannula@evl.fi, tai 044 774 5386, anne.kossi@evl.fi.

MUUTA TOIMINTAA**Rukouspiiri**

Ti 8.9., 22.9. ja 6.10. klo 18.30 Koivusilla, Reväntie 181, Rekiokki.

Kuorot ks. sivu 4.**KIRKONMENOT****Kiskon kirkossa**

- ▶ 27.9. Messu klo 10.
- ▶ 11.10. Messu klo 10 sadonkorjuuajan merkeissä. Kiskon Maatalousnaisten järjestämät kirkkokahvit messun jälkeen joko kirkossa tai hyvällä säällä pihamaalla.

Muurlan kirkossa

- ▶ 20.9. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 4.10. Mikkelinpäivän messu klo 12.
- ▶ 18.10. Messu klo 12.

Kaukurin rukoushuoneessa

- ▶ 13.9. Syyskirkko ja kirkkokahvit klo 10.

KESKUSTELUILTOJA**Valopilkuilla**

Joka toinen maanantai klo 18 kerhotila Valopilkuissa, Kuusitie 8, Toija. 7.9. * 21.9. * 5.10.

Keskustelu- ja rukouspiiri

Maanantaisin klo 18.30 Muurlan seurakuntakodissa, vetäjä Jukka Aalto p. 050 327 2941.

MUITA KOKOONTUMISIA**Eläkeläisten iltapäiväkerho**

Ti 6.10. klo 13 Kiskon seurakuntatalossa.

Varttuneen väen iltapäiväkerho

Ke 7.10. klo 13 Muurlan seurakuntakodissa.

Muurlan käsityöpiiri

To 1.10. klo 13 seurakuntakodissa.

Kuorot Katso sivu 4.**KIRKONMENOT****Kuusjoen kirkossa**

- ▶ 20.9. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 27.9. Sanajumalanpalvelus klo 13.
- ▶ 4.10. Mikkelinpäivän perhekerho klo 10.
- ▶ 11.10. Sanajumalanpalvelus klo 17.
- ▶ 18.10. Sanajumalanpalvelus klo 10.

LUOMAKUNNAN LAULU

Jaakko Löytty ja selloduo Varonen la 12.9. klo 18 Kuusjoen kirkossa, ks. sivu 4.

TOIMINTAA SEURAKUNTATALOSSA**Raamattu- ja rukouspiiri**

Ke 16.9. ja 7.10. klo 18.

Omaishoitajien tapaaminen

Ma 21.9. klo 13.

Soppaa ja kahvia Pimeän peitossa

Perniössä järjestetään la 12.9. Pimeän peitto -tapahtuma, jossa myös seurakunta on mukana. Kirkonkylän pappilamiljöössä avautuu kahvila jo klo 12, ja pihamaalla hautuu soppatykeissä hernekeittoa myös kotiin ostettavaksi, niin kauan kuin sitä riittää. Punaissä pappilassa voi kahvitella suolaisten ja makeiden leivonnaisten kera aina siihen asti, kun Pyhän Laurin kirkossa alkaa konsertti klo 20.30. Sopan ja kahvilan tuotolla tuetaan nimikkolähetti Sari-Johanna Kuittilon työtä.

Torstain toivot

To 15.10. klo 9.30.

Kaiken kansan aamukahvit

Pe 16.10. klo 10, aiheena entisajan pestuumarkkinat.

Kuorot

Katso s. 4.

KIRKONMENOT**Alikulman rukoushuoneessa**

- ▶ 20.9. Sadonkorjuun kiitosjumalanpalvelus klo 13. Kirkkokahvit ja rukoushuoneyhdistyksen vuosikokous.

Perniön kirkossa

- ▶ 13.9. Konfirmaatio (Perniö 2) klo 10.
- ▶ 20.9. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 4.10. Perhekerho klo 10.
- ▶ 18.10. Messu klo 10.

LEPÄÄ HETKI

Perniön kirkko on avoinna hiljentymistä varten pe 18.9. ja 2.10. klo 18. Kirkossa on mahdollisuus puolen tunnin ajan kuunnella hiljaista urkumusiikkia.

PIHAHARTAUS

Pe 18.9. Palvelukeskuksessa klo 13 ja Perniökodissa klo 14. Säavaraus.

PIMEÄN PEITTO LA 12.9.

- ▶ Punaissä pappilassa klo 12 alkaen kahvila, myös hernekeittoa myynnissä. Tuotto nimikkolähetti Sari-Johanna Kuittilon työlle.
- ▶ Konsertti klo 20.30 Perniön kirkossa, katso s. 4.

NAISTEN SAUNAILTA

Ke 16.9. ja to 1.10. klo 17 leirikeskus Reilan rantasaunalla, Kuivastontie 351. Yhteislähtö klo 16.30 Perniön seurakuntatalolta.

TOIMINTAA SEURAKUNTATALOSSA

Lupajantie 9
Aamulenkki
Ti 15.9., 29.9. ja 13.10. Lähtö pihalta klo 8.30.

Kuorot

Katso sivu 4.

Kässäkerho

Ke 9.9., 23.9. ja 7.10. klo 12. Voit ottaa mukaan oman käsityön tai kutoa seurakunnan langoista lähetystyölle. Kahvitarjoilu lähetystyön hyväksi.

Lähetyspiiri

To 10.9., 24.9. ja 8.10. klo 13.

Rukouspiiri

Ti 8.9., 22.9. ja 6.10. klo 18.

Yhteisessä pöydässä

Yhteinen ruokailu to 1.10. klo 12.15. Lounasvieras klo 13, mukana Johannes Alaranta.

Ystävänkammari

To 15.10. klo 13.

PERTELLI

KIRKONMENOT

Perttelin kirkossa

- ▶ 13.9. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 27.9. Messu klo 10.
- ▶ 4.10. Perhemessu klo 17.
- ▶ 18.10. Iltakirkko klo 17.

PYHÄ PERTELISSÄ

Su 20.9. klo 12 lounas ja ohjelmaa seurakuntatalossa, Mikolantie 5. Vieraana Antti Nylén, ks. haastattelu s. 16. Lounaan takia ilmoittautumiset Akillle 040 359 0526.

TOIMINTAA

SEURAKUNTATALOSSA

Maksuton lounas

Vähävaraisten, yksinäisten ja työttömien lounas pe 9.10. klo 12 kahviossa.

Ystäväpiiri

Ti 6.10. ja 13.10. klo 11.30 kahviossa. Kuljetuksissa ota yhteyttä Elise Joroon p. 040 849 6720.

Kuorot

Katso sivu 4.

SALO-USKELA

KIRKONMENOT

Konfirmaatiomessut

Uskelan kirkossa

- ▶ 12.9. klo 11, Naarila 3.
- ▶ 13.9. klo 10, Naarila 4.
- ▶ 19.9. klo 11, Naarila 5.
- ▶ 20.9. klo 10, Naarila 6.
- ▶ 27.9. klo 10, vaellusrippikoulu.

Muut jumalanpalvelukset

Uskelan kirkossa

- ▶ 4.10. Messu klo 10.
- ▶ 11.10. Sanajumalanpalvelus klo 10.
- ▶ 18.10. Messu klo 10.

Salon kirkossa

- ▶ 13.9. Messu klo 17.
- ▶ 20.9. Sanajumalanpalvelus klo 17.
- ▶ 25.9. Nuorten messu klo 18.
- ▶ 4.10. Sanajumalanpalvelus klo 17.
- ▶ 11.10. Messu klo 17.
- ▶ 18.10. Messu klo 17.

MUITA TILAISUUKSIA

Siionin kannel -seurat

Ti 15.9. klo 18 Salotossa, Kirkkokatu 5. Kahvitarjoilu klo 17.30.

Usko arjessa -ilta

Ke 23.9. klo 18.30 Salon kirkossa. Vieraana Ari Malmi, aiheena "Tunteet psalmeissa". Musiikkia Juha Määttänen ja Martti Hård.

Korkeimman palveluksessa

Sanan ja lähteyksen iltapäivä la 26.9. klo 14 Paunalassa, ks. sivu 15.

Jeesus-ilta

Ke 30.9. klo 18 Salon kirkossa. Ylistystä, rukousta ja raamattu-opetusta.

Alfa-kurssi

1.10. lähtien Mahlakankareella, ks. sivu 15.

Hyvän mielen koulu

5.10. lähtien Salotossa, ks. sivu 11.

Siionin kannel -seurat

Ti 13.10. klo 17.30 Lähdekorvella, Pesäkatu 2, mukana pastori Pekka Kiviranta. Kyytitarpeissa yhteys Hilikkaan p. 040 765 8749.

MUUTA TOIMINTAA

- ▶ Perhekerhot ja pyhäkoulut s. 6-7.
- ▶ Kuorot ja konsertit s. 4.

PIIRITOIMINTAA

- ▶ Raamattupiiri ma klo 15.30 srk-talossa. Yhteyshenkilö Pekka Airaksinen 044 774 5374. * Ei 12.10.
- ▶ Naisten raamattupiiri ma klo 18.30 srk-talossa. Yhteyshenkilö Ulla Suominen 040 735 6328.
- ▶ Sivusalin raamattupiiri ke 16.9. * 30.9. * 14.10. klo 13 Salon kirkon sivusalissa.
- ▶ Inkeriläisten piiri ke 23.9. ja 14.10. klo 12 seurakuntatalossa.
- ▶ Toivoa naisille -piiri to 1.10. klo 14 Salon kirkon sivusalissa. Keskustelu- ja rukousryhmä Sanansaattajien materiaalin pohjalta.

KAFFEMUKI

Lähetyskahvio maanantaisin klo 13-15.30. Syyskauden ajan toimitaan seurakuntatalossa, Kirkkokatu 6, jossa on Salon kirkon sivusalia väljemmät tilat turvavälien säilyttämiseksi. Laulamista vältetään. Ohjelmaa klo 14:

- ▶ 7.9. Arja Koskinen tuo kuvaterveisä Latinalaisesta Amerikasta.
- ▶ 14.9. Piipliaseuran lyhytvideoita Pyhästä maalta.
- ▶ 21.9. vieraana pastori Jarmo Mäki-Mikola Kylväjästä.
- ▶ 5.10. Irma Ihon ja Timo Viitanen kuvaterveiset Rzhivistä.
- ▶ 12.10. Matleena Pinolan "hengellinen matkakertomus".

SALOTTO

Kaiken kansan olohuone avoinna ti-pe klo 10-14 os. Kirkkokatu 5, puh. 044 774 5261.

- ▶ Juttukammari keskiviikkoisin klo 15-17. Keskusteluryhmä vertaistukea kaipaaville mielenterveyskuntoutujille. Syyskuun Juttukammarit ulkona, joten vaatetus sään mukaan!
- ▶ Porinapiiri ma 5.10. klo 10. Keskustelua ajankohtaisista asioista, vetäjinä Hilikka-Marja Tanhuamäki ja Maija-Liisa Ristola-Niskala.

VAATEKAMMARI

Avoinna ke klo 10-13 diakoniatalossa, Kirkkokatu 5. Vähävaraiset voivat saada sieltä omaan käyttöönsä maksutta vaatteita, kenkiä ja kodintarvikkeita. Varaa mukaan perheen Kela-kortit.

SÄRKISALO

KIRKONMENOT

Särkisalon kirkossa

- ▶ 27.9. Messu klo 10.
- ▶ 4.10. Messu klo 10.
- ▶ 11.10. Messu klo 10.
- ▶ 18.10. Messu klo 13.

NAISTEN AAMUKAHVIT

La 3.10. Kulttuuripapilassa, Kirkkopolku 3.

MUUTA TOIMINTAA

Iltarusko

Ma 5.10. klo 13 seurakuntakodissa.

Lämmintä lähimmäiselle

Ma 7.9., 21.9. ja 5.10. klo 15 seurakuntakodissa. Kudotaan sukkia ja nuttuja nimikkolähetä Arja Koskisen työalueelle Latinalaiseen Amerikkaan.

Pyhäkoulu

Su 13.9. ja 4.10. klo 10 seurakuntakodin kerhotiloissa.

YHTEINEN TOIMINTA

GOSPELLATTARIT™

Tanssitreeni kaikenikäisille naisille gospelmusiikin tahtiin tiistaisin klo 18-19 Mahlakankareen srk-kodissa, Koivulankuja 2 (aluksi mahdollisuuksien mukaan ulkona). Hintaa 5 €/kerta, 3 €/kerta opiskelijat, eläkeläiset, työttömät. Tuotto Yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

MIESOMAISHOITAJIEN KOTITALOUSKERHO

Ke 16.9. ja 14.10. klo 17-19.30 Paunalan seurakuntakodissa, Sillanpääkatu 5. Ilmoittautuminen viim. 14.9. ja 12.10. Taina Koskelle 044 774 5263.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

GOTTESDIENST AUF DEUTSCH

Am Sonntag 27.9. um 12 Uhr im Salo-Uskela Gemeindehaus, Kirkkokatu 6.

VENÄJÄNKIELISTEN RYHMÄ

2.10. lähtien perjantaisin klo 12-16 Ollikassa, Hämeenojankatu 19.

OTA YHTEYTTÄ:

Taina Lindholm diakoniatyöntekijä 044 774 5385 taina.lindholm@evl.fi

Timo Viitanen maahanmuuttajatyön pappi 044 774 5295 timo.viitanen@evl.fi

Verkkosivut

www.salonseurakunta.fi
> Kansainvälinen toiminta

PARISH WORK IN ENGLISH

HOLY COMMUNION

Sunday October 11 at 13:00 at Salo Church, Kirkkokatu 7.

More information

Revd Timo Viitanen tel. 044 774 5295 timo.viitanen@evl.fi www.salonseurakunta.fi/english

NUORET

AVOIMET OVET

- ▶ Halikossa tiistaisin klo 15-17 seurakuntatalon Hepulissa.
- ▶ Keskustassa ti-pe klo 15-18 Katiskassa, Kirkkokatu 6.
- ▶ Perniössä keskiviikkoisin klo 16-18 seurakuntatalon Piilossa.
- ▶ Perttelissä tiistaisin klo 15.30-18 seurakuntatalon Montussa.

NUORTENILLAT

Keskustassa perjantaisin klo 18-22 Katiskassa.

TAPAHTUMAT

Pop up -retki

To 17.9. Lähtö yllätyskohteeseen klo 17 Salon kirkon edestä Kirkkokadulta.

Viikonloppuleiri

9.-11.10. Naarilassa.

Maata näkyvissä

14.11. Päiväreissu festareille.

Adventtileiri

19.-20.12. Naarilassa.

KUOROT

- ▶ Perniön nuorisokuoro ke klo 16-17.30 Perniön seurakuntatalossa. Lisätietoja Marialta: 044 735 8626, maria.rainio-alaranta@evl.fi.
- ▶ Diskantti to klo 17.30-19 Salo-Uskelan seurakuntatalossa. Lisätietoja Kaisalta: 044 774 5291, kaisa.suutela-kuisma@evl.fi.

NUISKU

Nuorten ihmissuhdetaitojen kurssi 17 vuotta täyttävälle ja erityisesti vanhoille isosille, joilla on jo isostodistus. Kurssi sisältää aineksia, joita tarvitaan niin ystä-

vuys- ja parisuhteissa kuin koulu- ja työmaailmassa. Käsitellään mm. omia tunteita ja arvoja, ystävyyttä, perheen ihmissuhteita ja tulevaisuuden suunnittelua. Lyhyiden luento-osuuksien lisäksi paljon käytännön harjoituksia: kuuntelemisen taitoa, omien ajatusten ja tunteiden ilmaisemista sekä ristiriidan ratkaisemista yhteistyössä toisten kanssa.

- ▶ Kesto noin 30 tuntia (2 op).
- ▶ Leirijakso pe 18.9. - su 20.9. Juvankoskella.
- ▶ Kurssimaksu 20 €.
- ▶ Kurssin todistuksella voit saada oppilaitoksessasi kurssi-suorituksen.
- ▶ Ohjaajina Markka Järveläinen ja Lea Pistemaa.
- ▶ Ilmoittautuminen viimeistään 7.9. nettilomakkeella os. salonseurakunta.fi/nuoret.
- ▶ Tiedustelut lea.pistemaa@evl.fi tai 044 774 5280.

KYSYTTÄVÄÄ?

Ota yhteyttä:

- ▶ Kai 044 774 5337, kai.ruha@evl.fi
- ▶ Sanna 044 774 5329, sanna.kotiranta@evl.fi
- ▶ Martti 044 735 8623, martti.rouhiainen@evl.fi
- ▶ Johannes 044 735 8629, johannes.alaranta@evl.fi
- ▶ Lea 044 774 5280, lea.pistemaa@evl.fi
- ▶ Ville 044 774 5218, ville.vaananen@evl.fi
- ▶ Simppa 044 774 5249, simone.koivisto@evl.fi

WHATSAPP-INFOKANAVA

Liity ryhmään ottamalla yhteyttä työntekijöihin.

Jos aiot käydä RIPPIKOULUN ensi vuonna, mutta et ole vielä ilmoittautunut, ota pikaisesti yhteyttä Lasseen p. 044 774 5378, lasse.lindberg@evl.fi.

SIUNAUSTA SYRJÄTEILLE

Sosionomi-diakoni **Kia** ja pastori **Markus Syrjätie** sekä tyttäret **Noomi** ja **Lydia** ovat Salon seurakunnan uusi lähettiperhe. Maa-liskuulta siirtynyt lähetystyöhön siunaaminen toteutuu näillä näkymin su 13.9. klo 13 Vaskion kirkossa.

Markus Syrjätie saarnaa, ja messun jälkeisillä kirkkokahveilla on mahdollisuus tutustua uusiin lähetteihin. Markuksen ja Kian lähetysjärjestö on Suomen Ev.lut. Kansanlähetys.

Syrjätiet ovat jo saaneet työluvut Japaniin ja lähtevät matkaan heti, kun koronarajoitukset hellittävät. Kian äiti tulee mukaan lastenhoitajaksi.

Kesällä perhe lomaili ja valmistautui lähtöön. Vanhemmat pakkasivat tavaroita varastoon ja mukaan otettaviksi sekä opiskelivat japania. Markuksella on kielen perusteet hallussa yliopisto-opinnoista ja Kia on opetellut lukemaan – ei vielä ymmärtämään – kanje-tavumerkkejä.

MEDIALÄHETYSTYÖN KUULUMISIA

Ekumeenisena lähetyspyhänä 11. lokakuuta Halikossa vierailee Medialähetys Sansan toiminnanjohtajan työstä kohta eläkkeelle jäävä rovasti Juha Auvinen. Hän saarnaa klo 10 messussa. Seurakuntatalossa on kirkkokahvit, joiden yhteydessä Auvinen kertoo

medialähetystyön ajankohtaisia kuulumisia.

Satelliitti-tv:n, netin ja radio-ohjelmien avulla on jaettu tietoa ja viety toivoa koronan sulkemille alueille ja esimerkiksi Beirutin räjähdysten jälkiseurauksista kärsiville.

LEIRIKESKUKSEN RAKENTAMINEN EDISTYY RZHEVISSÄ

Salon ystävyysseurakunnan Rzhevin leirikeskushanke sai uutta potkua, kun kesä-le suunniteltu vierailu Suomeen peruuntui rajojen sulkeutuessa. Koska ystävyysseurakuntatyöhön korvamerkittyjä varoja säästy Salossa, päätettiin lähettää kyseiset 5000 euroa Rzheviin leirikeskuksen rakennustöiden jatkamiseen, kuten materiaalikuluihin. Leirikeskuksen kokonaiskustannusarvio on 20 000 euroa. Seura-

kuntalaiset osallistuvat rakennustalkoisiin kirkkoherransa Valeri Antipovin johdolla. Hänen toinen ja ensimmäinen ammattinsa onkin rakentaja.

Kansainvälisen työn pappi **Timo Viitonen** ja ystävyysseurakuntatoimikunnan puheenjohtaja **Irma Iho** kertovat Rzhevin seurakunnan ajankohtaisista asioista ja leirikeskuksesta ma 5.10. klo 14 lähetyskahvila Kaffemukissa.

DANIEL NUMMELASTA LÄHETYSJOHTAJA

Pastori, Kansanlähetyskeskuksen ulkomaantyön aluekoordinaattori **Daniel Nummela** on valittu saman järjestön lähetysjohtajaksi ensi vuoden alusta. Daniel ja **Mari Nummela** olivat Salon seurakunnan nimikkolähetettä työskennellessään kymmenen vuoden ajan lähetystyössä Japanissa Awajin ja HAT-Koben seurakunnissa.

Kansanlähetys (SEKL) on lähetysherätysliike, jonka 17 piirijärjestöä toimii yhteistyössä paikallisseurakuntien kanssa Suomessa. Lisäksi Ruotsin Kansanlähetys toimii Ruotsissa ulkosuomalaisten parissa.

Daniel Nummela

SUKKIA MERIMIEHILLE

Jos pidät sukkien kutomisesta ja toisten ihmisten ilahduttamisesta, niin tässä siihen vinkki:

Suomen Merimieskirkko jakaa laivojen miehistöille villasukkia jouluisin. Useimmiten Merimieskirkon lahja on ainoa, jonka merenkulkija aattona merellä saa. Lahja on odotettu ja muistoja herättävä.

Perinne on vanhempi kuin Merimieskirkko. Kapteenskat jakoivat paketteja Pohjanlahden satamissa jo 1800-luvun puolivälissä. Toiminta siirtyi vuosisadan lopulla Merimieskirkolle, joka perustettiin vuonna 1875.

Laivaliikenteen aikataulujen vuoksi sukalahjat pitäisi viedä tai postittaa marraskuun alkuun mennessä lähimmälle merimieskirkolle, esimerkiksi osoitteeseen Rahtarikuja 2, 20210 Turku. Merimieskirkon kotimaan ja ulkomaan toimipaikat toimittavat lahjasi niille, jotka viettävät joulunsa merellä.

Lahjavillasukat voivat olla väriltään ja kuvioltaan juuri sellaiset kuin haluat. Merimieskirkon ristinankkurilla kuvioituihin sukkiin löytyy ohje verkkosivuilta merimieskirkko.fi/villasukat, jos innostuu sellaiset tekemään.

Lahjavillasukat voivat olla väriltään ja kuvioltaan juuri sellaiset kuin haluat. Merimieskirkon ristinankkurilla kuvioituihin sukkiin löytyy ohje verkkosivuilta merimieskirkko.fi/villasukat, jos innostuu sellaiset tekemään.

SALON⁺ SEURAKUNTA

Torikatu 6,
24100 Salo
vaihde puh. 02 774 51
salonseurakunta@evl.fi
www.salonseurakunta.fi

Kirkkoherra
Timo Hukka
0400 784 322
timo.hukka@evl.fi

KIRKKOHERRANVIRASTO

Torikatu 6, puh. 02 774 5206
avoinna ma-to klo 9-13, pe suljettu
Virkatodistukset, sukuselvitysten tilaaminen, avioliiton esteiden tutkinta, kirkollisten toimitusten varaaminen (kaste, vihkiminen, hautaus).

Toimitusten ajanvaraus
puh. 02 774 5207

Sukuselvitykset
puh. 02 774 5208
sukuselvitykset.salo@evl.fi

TALOUSTOIMISTO

Torikatu 6, toinen kerros
puh. 02 774 5200

avoinna ma-to klo 9-13, pe suljettu

Hauta-asiat
puh. 02 774 5209
Hautapaikat, hautojen hoito.

Toimistöpäällikkö
Leena-Maija Rantala
044 774 5301
leena-maija.k.rantala@evl.fi

Kiinteistöpäällikkö
Kai Fagerström
044 774 5333
kai.fagerstrom@evl.fi

Seurakuntapuutarhuri
Markku Johansson
044 774 5285
markku.johansson@evl.fi

DIAKONIA

Vastaanottoaikojen varaukset puhelimitse:

Halikko
ma ja to klo 9-10
puh. 044 774 5373

Perniö & Särkisalo
ti ja to klo 9-10
puh. 044 774 5354

Salon-Uskela:
ma-ti ja to-pe klo 10-12
puh. 044 774 5216
diakoniatoimisto.salo@evl.fi
Yhteydenottoopyynnön voi jättää myös tekstiviestillä, vastaajaan tai sähköpostiin.

ALFA-KURSSILTA KANSANTAJUISTA KRISTINOPPIA

Alfa-kurssi on kristinuskon perusasioiden opetusta – tai kertausta – aikuisille ymmärrettävässä, kansantajuudessa muodossa. Uusi kurssi järjestetään 1.10.–10.12. torstaisin klo 17.45–20 Mhlakankareen seurakuntakodissa, Koivulankuja 2. Kokouksia on kymmenen, ja lisäksi kurssiin kuuluu viikonloppu 14.–15.11. Kesä-Angelan leirikokouksessa.

Kurssi-ilta alkaa aina yhteisellä aterialla; kukin osallistuja maksaa ruoasta omakustannushinnan. Aterian jälkeen ilta jatkuu musiikilla, opetuksella ja ryhmäkeskusteluilla.

Ilmoittautumiset viimeistään 27.9. seurakunnan verkkosivujen kautta.

Lisätietoja ohjaajilta: **Erkki Kiiski** 044 774 5251, erkki.kiiski@evl.fi, **Mari Vihinen** 044 204 9566, mari.vihinen@evl.fi.

KORKEIMMAN PALVELUKSESSA

Sanan ja lähetyksen iltapäivää vietetään la 26.9. klo 14 Paunalan seurakuntakodissa, Sillanpääkatu 5. **Joel Norrvik** Lähetysyhdistys Kylväjästä tuo tilaisuuteen terveisiä Ulan Udesta; kirkon rakentaminen sinne on Salon seurakunnan nimikkokohde.

Ohjelmassa on myös kaksi pastori **Kimmo Malisen** raamattutuntia, joiden aiheina ovat vertaukset anteliaasta isännästä ja palvelijoista sekä isännästä ja kuuliasta palvelijasta. Salon seurakunnasta on mukana pastori **Pirkko Koivunen**.

LÄHETYSTÄ JA RUKOUSTA

Bergvikin toimintakeskuksessa (Bergvikintie 43) järjestetään 19.–20.9. lähetyksen ja rukouksen viikonloppu ”TEHTÄVÄ KESKENämme”. Keskiössä ovat vähiten tavoitetut kansat, ja mukana eri lähetysjärjestöjen edustajia.

Viikonlopun hinta on aterioineen 60 €, pelkästään lauantai 40 €. Ilmoittautuminen ma 14.9. mennessä p. 050 328 6592, toimisto@bergvik.fi, yrjo.rossi@bergvik.fi tai 045 324 3290.

Mualla varaukset suoraan diakoniatyöntekijän numeroon:

Kiikala & Suomensjärvi:
puh. 040 520 9673

Kisko & Muurla:
puh. 041 442 4747

Kuusjoki & Pertteli:
puh. 040 849 6720

VAATEKAMMARI

Kirkkokatu 5, Salo
avoinna ke klo 10–13
puh. 050 381 1717

Vähävaraiset voivat hakea maksutta omaan käyttöönsä vaatteita, kenkiä ja kodintarvikkeita. Jos haluaa lahjoittaa kammariin vaatteita ja

Johanna Routasalo
lastenohjaaja

Keskiviikko 19.8.2020

Uapaaehtoisille pyhäkoulunohjaajille suunnattu Idea syksyn -päivä peruuntui. Se on harmillista, mutta toisaalta tuli mahdollisuus tehdä jotakin muuta. Saimme Annukan kanssa ajatuksen. Lähitimme tapaamaan kultaakin kalliimpia ihmisiä, pyhäkoulunohjaajiamme, jotka tekevät arvokasta työtä lasten ja perheiden hyväksi. Nämä henkilökohtaiset kohtaamiset, joissa vaihdetaan kuulumisia, käydään läpi toiveita ja tarpeita sekä syksyn aikatauluja, ovat mahtavia! Tällaista

tapahtui aamupäivällä.

Isoskoulutuksen aloitushäppienki Tohinatori on pian Halikossa. Suunnitelimme **Annukan** ja **Miiran** kanssa toiminnallista hetkeä, johon nuoret osallistuvat pienissä ryhmissä. Olemme ensimmäistä kertaa tällaisessa mukana! Olisipas kiva saada nuoria mukaan pyhäkoulutoimintaan.

Minulla on ilo saada tehdä mielenkiintoista, monipuolista työtä yhdessä seurakuntalaisten ja työkavereiden kanssa, tänäänkin. Olen kiitollinen!

Markku Inkivaara
seurakuntamestari

Keskiviikko 12.8.2020

TTyöni täällä Kuusjoella alkoi, kun edellinen suntuio tuli kyselemään isääni kesä- ja viikonloppusijaiseksi itselleen. Isä ei kiinnostunut, mutta minä sain työn ja tein täällä ensin muutaman vuoden sijaisuuksia. Olin silloin noin seitsemäntoista.

Nyt aamulla kävin siistimässä kirkkoa ja toin lauantain siunausta varten jo katefalkin paikalleen. (Se on se koroke, jonka päällä arkku on tilaisuuden ajan. Toim. huom.)

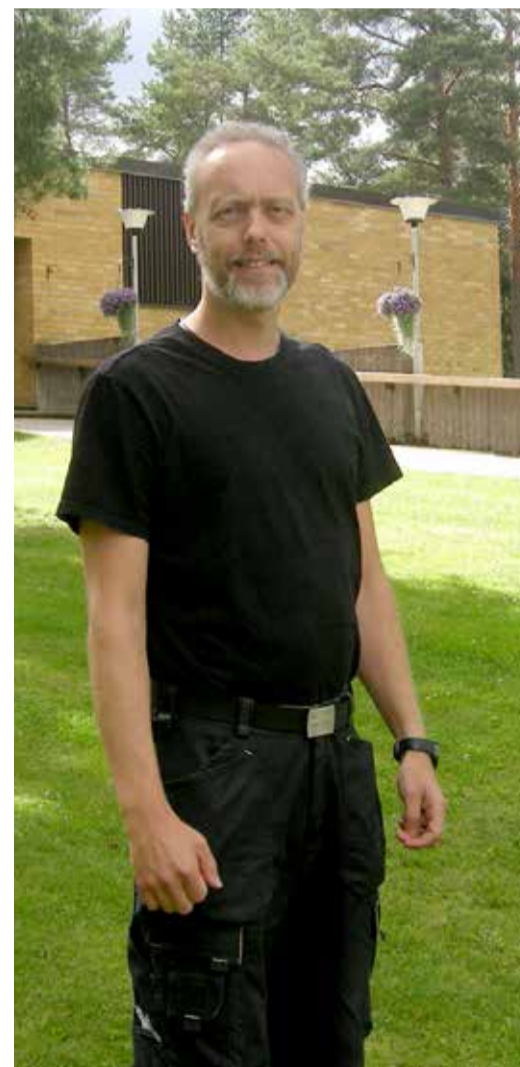
Kirkon kuntoon laitto ja läsnäolo jumalanpalveluksissa, toimituksissa ja muissa tilaisuuksissa vaatii minusta jonkinlaista sitoutumista ja huolellisuutta, koska kyse on ihmisille tärkeistä asioista.

Ajoin myös nurmikot ja haravoin kirkon ympäristöä. Hautausmailla meillä on kausityöntekijöitä, mutta muuten ulkoalueiden kunnossapito kuuluu minulle.

Alkuaiikoina kaivoin haudatkin, aluksi jopa perinteisesti käsin, mutta nykyään kaivuu tehdään keskitetysti. Kaivajat kiertävät eri alueilla koneineen.

Kiinteistö- ja hautausmaatoissa toimimme Kuusjoen, Perttelin, Suomensjärven ja Kiikalan kanssa yhdessä, ja olen lähiesimiehenä joukolle näiden alueiden työntekijöitä. Teen työvuorolistat ja koosan ryhmän välillä tapaamisiin. Suunnittelemme työtä yhdessä, katsomme mitä kalenterissa on tulossa ja milloin kenelläkin voisi olla vapaata. Samalla on tilaisuus jutella muistakin mielessä olevista asioista. Se luo yhteisöllisyyttä. Työkaverit ovat mukavia, ja asiat sujuvat joustavasti.

Pidän siitä että työ on vaihtelevaa. Tänään ennen kotiin menoa käyn vielä vaihtamassa vilkkuvan lampun Perttelin seurakuntatalosta.

kenkiä, niitä voi tuoda Salottoon (Kirkkokatu 5) sen aukioloaikoina ti-pe klo 10–14.

PERHEASIAIN NEUVOTTELUKESKUS

Kauppakeskus Plaza,
Vilhonkatu 8, kolmas kerros
ajanvaraus ti ja to klo 12–13
puh. 044 774 5217
perheneuvonta.salo@evl.fi

VAPAAEHTOISTYÖ

Koordinaattorina
diakoni Sanna Saramo
puh. 044 774 5296
Tehtäviä tarjolla verkkosivustolla
vapaaehtoistyö.fi/salo.

4/2020

Julkaisija
Salon seurakunta
Torikatu 6, 24100 Salo
www.salonseurakunta.fi

Toimitus
Päätoimittaja Timo Hukka
p. 0400 784 322
timo.hukka@evl.fi

Toimitussihteeri
Ulla-Maija Kytölä
p. 044 774 5212
ulla-maija.kytola@evl.fi

Seurakunta

Sivunvalmistus
Salon Seudun Sanomat Oy
Kaisa Salmelin

Jakelu Varsinais-Suomen
Tietojakelu Oy ja Posti Oyj

Paino
Salon Lehtitehdas,
Salo 2020

Painos 26 552 kpl

Uskonottomasta uskovaksi

Kirjailijavieras Perttelin Pyhässä

ULLA-MAIJA KYTÖLÄ

Pertteliin tulee 20.9. vieras, josta on tarjolla monenlaisia määritteitä: Antti Nylén on kääntäjä ja esseisti, vegaani ja kristitty.

– Kirjailija minä olen ensisijaisesti, hän itse sanoo ja alkaa saman tien pohdiskella, mikä kirjailija oikeastaan on: Kirjailija panee sanoja peräkkäin ja muodostaa niistä lauseita. Lopputuloksena on kirjoitus, joka antaa vaikutelman ikään kuin olisi jotain sanottavaa.

– Minulla ei ole salattua viisautta, jota voisin jakaa, Nylén lopuksi tyrnä.

Ehkä ei, mutta monta mielenkiintoista ja ajatuksia virittävää kirjaa Antti Nylén on saanut aikaan sanoja peräkkäin laittamalla. Erityisesti kahdessa niistä on kristillinen tematiikka:

– *Tunnustuskirja ja Kolme pyhää* liittyvät omiin kristillisiin pohdiskeluihini.

Kun semmoisia menee pohdiskelemaan, siitä saattaa seurata tällaisia vierailukutsuja kuin nyt Perttelinkin suunnalta.

Kristitty – mitä ihmettä?

Nyky-Suomessa voi tosiaan herättää hämmästyttävää tunnustautumalla kristityksi.

– Olen huomannut, että muille kirjailijoille ja taiteilijoille tulee suurena yllätyksenä käsitellä kristinuskoa tunnustuksellisesti, Antti Nylén sanoo.

Uteliaisuutta ja haastattelupyyntöjä puolestaan herättelee tieto, että uskonottomassa kodissa kasvanut Nylén ryhtyi kristityksi aikuisena.

– En tiedä kunnon vastausta siihen, miksi niin kävi. Siihen vaikuttivat monet tekijät.

Yksi niistä oli perheen kahden lapsen syntyminen 2000-luvun alussa:

– Se oli järkyttävä tapahtuma ja pakotti miettimään elämän mieltä ja tarkoitusta, hän kuvailee.

Kristinuskosta kiinnostumiseen liittyi myös älyllisiä, yhteiskunnallisia ja poliittisia kysymyksiä. Nylénin mukaan Suomessa on väkeä, joka näkee kristinuskon varjeltavana suomalaisuutena vain koska ei pidä islamista. Sellainen puhe suututtaa ja turhauttaa häntä.

– Ne tyypit eivät tajua kristinuskosta mitään.

Antti Nylén aistii nyky-Suomessa ”uskonnollisen sivistyksen katoamisen sävyn” ja sanoo itse olevansa esimerkkitapaus:

– Oli suuri työ päästä jyvälle siitä, mistä kristinuskossa on kysymys.

Jyvälle pääsemiseksi hän sanoo joutuneensa käymään satoja kertoja kirkossa, mutta saa tämän pakon kuulostamaan pal-kitsevalta, ei suinkaan tylsältä.

Aika monen muunkin pitäisi perehtyä, jos Nyléniä on uskomisen:

ESKO JÄMSÄ / KIRJAPAJA

Terävänä, myös arkoihin ja epämuodikkaisiin aiheisiin tarttuvana kirjoittajana tunnettu Antti Nylén vierailee 20.9. Pyhä Perttelissä -tapahtumassa.

”Oli suuri työ päästä jyvälle siitä, mistä kristinuskossa on kysymys.”

– Suomen kuudesta miljoonasta asukkaasta alle miljoona käsittää mitä kristinuskon on, hän väittää.

Sitä paitsi pelkkä tietäminen ei ole uskon asioissa olennaista, jos kosketuspinta puuttuu.

– Kristinuskon on fyysistä.

Valintana vanhin ja suurin

Kristinuskon omakseen löytäneestä Antti Nylénistä ei tullut luterilaisen kirkon jäsentä vaan katolisen.

”Omakohtaisen esseistikan kirjoittaminen käy pitkän päälle raskaaksi. Olen nähnyt, kokenut ja lukenut rajallisesti. Siksi halusin tutustua muinaisten aikojen ihmisiin, joita kristikunta on vuosisatojen ajan pitänyt pyhinä”, Antti Nylén sanoo kirjastaan *Kolme pyhää* (Kirjapaja 2019).

tai jaksaa mennä.

– Kuluva vuosi on ollut tuskaallinen, kun koronakevään jälkeen vasta kesällä pääsi messuun ja silloinkin erikoisjärjestelyin.

Koska sunnuntai on paitsi erityinen päivä myös viikon ensimmäinen, messussa käydään viikon alkajaisiksi rituaalisesti toteamassa tietyt seikat.

”Messu on aika pettämätön kokemus.”

– Messuun mennään hakemaan tuttua ja aikaisemmin koettua.

Sinne mennään myös kokemaan yhteiskokemuksia ja jakamaan toisten kanssa tämä arkielämästä erottuva tilanne.

– Messu on aika pettämätön kokemus, joka tuottaa merkityksellisyden tunteita, Nylén summaa.

Kurkistus pyhimysperinteeseen

Perttelin Pyhässä Antti Nylénille on annettu vapaat kädet valita aihepiirinsä. Hän kaavailee puhuvansa pyhimyksistä:

– Kun teillä on se Bartolomeuskin siinä, hän sanoo viitaten Pertteli-nimen taustaan.

Pyhimykset ovat kirjailijalle tuoreesti tuttu aihe, sillä viime vuonna julkaistussa kirjassaan *Kolme pyhää* hän syventyy Franciscus Assisilaisen, Jeanne d’Arcin ja Stefanoksen vaiheisiin.

– Halusin tutustua muinaisten aikojen ihmisiin, joita kristikunta on vuosisatojen ajan pitänyt pyhinä.

Ortodoksien ikonit ovat monille luterilaisillekin tuttuja ja niiden maalaamista harastetaan, mutta läntisen kirkon pyhimysperinnettä tunnetaan huonommin. Voisi siis olla aiheellista käsitellä hiukan sitä, mitä pyhät ja ”pyhien rukoileminen” oikein ovat, Nylén perustelee.

– Tai sitten puhun ihan jostain muustal-

– Minullahan ei ollut luterilaisuuteen mitään suhdetta, joten ajattelin, että otetaan se globaalilla tasolla kaikkein tavallisin eli katolinen kirkko.

Valinta ei kuitenkaan tarkoita sitä, että protestanttisuudessa, jonka piiriin luterilainenkin kirkko kuuluu, olisi jotain vikaa. Päinvastoin, Nylén arvostaa monia sen piirteitä. Hänen valitsemansa esimerkki on jossain määrin yllättävä:

– Valmuis nopeisiin muutoksiin!

Luterilaisilla itsellään saattaa olla tästä ihan erilainen käsitys, mutta ilmeisesti riippuu siitä, mihin vertaa.

Messulla on merkitystä

Onkohan Suomessa paljonkin viittäkymmentä lähestyviä miehiä, joiden mielestä messuun menemisen pitäisi olla sunnuntaihin kuuluva automaatio? Antti Nylén on sellainen.

– Messu on elintärkeä, Nylén painottaa, vaikka ei itsekään sinne joka sunnuntai ehdi

Pyhä Perttelissä su 20.9. klo 12 seurakuntatalossa, Mikolantie 5. Vieraana Antti Nylén. Aluksi kevyt lounas, jolle ilmoittautumiset viimeistään 16.9. Aki Toivoniemelle p. 040 359 0526 tai aki.toivoniemi@evl.fi.